

VSNU
Januari 2019

Meerjarenplan VSNU 2019-2020

INHOUDSOPGAVE

1	Langetermijnstrategie VSNU: strategische thema's	8
1.1.1	Visieontwikkeling op het stelsel (SSPG)	8
1.1.2	Gezamenlijke internationale branding en positionering: implementatie van de internationaliseringsagenda (SSPG).....	9
1.1.3	Digitalisering in het hoger onderwijs versnellen en kansen benutten (SOOV)	10
1.1.4	Waarderen en belonen van wetenschappers (SOOV).....	11
1.1.5	Open Science en Open Access (SOOV).....	12
1.1.6	Meer gezamenlijk investeren en financiële ruimte creëren (SBF)	13
2	Stuurgroep Strategie, Public Affairs & Governance	16
2.1	Projecten SSPG	16
2.1.1	Sectorakkoord en kwaliteitsafspraken	16
2.1.2	Meer transparantie via een sectoroverzicht.....	16
2.1.3	Hernieuwde code goed bestuur	17
2.1.4	Naar een gezamenlijke communicatiestrategie.....	18
2.2	Taken, dossiers en actualiteiten SSPG	19
2.2.1	Lobbyen voor een Europese agenda die onze ambities ondersteunt	19
2.2.2	Overige taken en dossiers rondom internationalisering	20
2.2.3	Academisch leiderschap – gezamenlijke leergang ontwikkelen	20
2.2.4	Communicatie & Public Affairs door de VSNU	21
2.2.5	Ondernemerschapsonderwijs	22
3	Stuurgroep Onderwijs, Onderzoek & Valorisatie	23
3.1	Projecten SOOV.....	23
3.1.1	Impact.....	23
3.1.2	Digitale Samenleving	23
3.1.3	Herziening SEP	24
3.1.4	Promotietraject.....	25
3.1.5	Meer universitair opgeleide leraren opleiden	25
3.1.6	Toelating tot het wo: juiste studenten op de juiste plek krijgen.....	26
3.1.7	Blijven werken aan een goede aansluiting op de arbeidsmarkt.....	27
3.1.8	Instellingsaccreditatie	28
3.2	Taken, dossiers en actualiteiten SOOV	29
3.2.1	Kwaliteitszorg	29
3.2.2	Onderwijsonderzoek en -innovatie.....	29
3.2.3	Student Research Conference	29
3.2.4	Wetenschappelijke infrastructuur	29
3.2.5	Wetenschappelijke integriteit.....	30
3.2.6	Investeringen in onderzoek en innovatie vanuit Regeerakkoord	30

3.2.7	Samenwerking NWO.....	30
3.2.8	VNO Commissie Technologie en Innovatie	30
3.3	Taken en dossiers die we willen beleggen bij de universiteiten	30
3.3.1	Dierproeven	30
3.3.2	Netwerk Kennissteden en City Deal Kennis Maken	31
4	Stuurgroep Bedrijfsvoering & Financiën.....	32
4.1	Projecten SBF	32
4.1.1	Werkdruk verminderen	32
4.1.2	Optimaliseren condities voor publiek-private samenwerking	32
4.1.3	Meer inclusiviteit en diversiteit binnen de universiteit	33
4.1.4	Financiering en infrastructuur Open Science en Open Access	34
4.1.5	Studentenwelzijn	35
4.2	Taken, dossiers en actualiteiten SBF.....	35
4.2.1	Informatieproducten.....	35
4.2.2	Dataverzamelingen	36
4.2.3	Verbeteren en vernieuwen van dataverzameling	36
4.2.4	Expertise en advies rondom data	37
4.2.5	Sectorbrede contracten.....	37
4.2.6	Cao Implementatie.....	37
4.2.7	Cao Modernisering	38
4.2.8	Normalisering Ambtenarenstatus	38
4.2.9	UFO.....	38
4.2.10	Arbo.....	38
4.2.11	Rijksbijdrage	39
4.2.12	Beeldvorming financiële positie universiteiten	39
4.3	Taken en dossiers die we willen beleggen bij de universiteiten	40
4.3.1	Samen werken aan integrale veiligheid binnen universiteiten.....	40
4.3.2	Privacy en de Algemene Verordening Gegevensbescherming	41
4.3.3	Reader- en Reproregeling	41
4.3.4	Informatieketen.....	42
4.3.5	Klimaatakkoord.....	42

VOORWOORD

De Nederlandse universiteiten, verenigd in de Vereniging van Universiteiten (VSNU), hebben de volgende gezamenlijke ambities:

1. De Nederlandse universiteiten staan midden in de samenleving;
2. De Nederlandse universitaire sector heeft een toppositie in het internationale speelveld;
3. De Vereniging van Nederlandse Universiteiten werkt slagvaardig en met impact aan een gezamenlijke agenda, die vanzelfsprekend in samenspraak met de universiteiten tot stand komt.

Achtergrond en proces agenda VSNU

Jaarlijks wordt door de vereniging een jaaragenda opgesteld waarin de activiteiten voor het komend jaar worden beschreven. Deze activiteiten zijn ondersteunend aan de ambities van de vereniging. Deze agenda wordt voorbereid in de drie stuurgroepen en het bestuur van de VSNU, en vervolgens vastgesteld door de general assembly.

Het jaar 2018 kenmerkte zich door een aantal veranderingen in de vereniging. De meest in het oog springende waren een nieuwe voorzitter en een nieuwe bestuurlijke inrichting (VSNU 2.0). De nieuwe bestuurlijke inrichting had drie hoofddoelen:

1. Het verminderen van de bestuurlijke drukte (aantal vergaderingen, of het overdoen van dezelfde discussies);
2. Het versterken van het bestuurlijk eigenaarschap.

Daarnaast werd door de leden meer focus en regie in de agenda's gewenst en vooral ook meer slagkracht en flexibiliteit als vereniging. Het bestuur van de VSNU heeft daarbovenop de ambitie geformuleerd om een krachtiger langetermijnvisie en dito strategie te ontwikkelen en daarmee als sector sterker de beleidsagenda te bepalen. Mede in het licht van deze wensen ligt er hiermee geen jaar-, maar een meerjarenplan ter vaststelling voor. Dit zal meer rust en focus in de agenda geven voor de komende jaren, met meer tijd en ruimte voor strategische trajecten.

Dit meerjarenplan is primair opgesteld voor interne (bestuurlijke) referentie; het helpt de agenda's van de stuurgroepen te bepalen en het werk te ordenen en te prioriteren, en vormt ook de basis voor het tijdschrijfsysteem van het bureau. Het uitgangspunt bij de ordening van de voorgestelde activiteiten is, dat besluitvorming in het bestuur over (voortgang van) activiteiten en over standpunten in principe door één stuurgroep wordt voorbereid. Dat sluit niet uit dat onderdelen van bepaalde activiteiten om inhoudelijke redenen ook in een andere stuurgroep besproken kunnen worden, ter advisering aan het bestuur. Een voorbeeld hiervan is het bespreken van studentenhuisvesting in de SBF, terwijl dat een onderdeel is van de internationaliseringsagenda van de SSPG.

Een deel van de activiteiten die in dit meerjarenplan worden beschreven lopen door vanuit 2018. Deels gaat het om projecten die nog moeten starten. Niet alle projecten die worden voorgesteld starten per januari 2019. In veel gevallen dient de uitwerking, inclusief planning, van het project nog te worden besproken in de stuurgroepen. Deels hangt dit samen met de werving /organisatie van (extra) capaciteit.

Langetermijnstrategie

Door de general assembly van de VSNU zijn in oktober 2018 een zestal strategische thema's vastgesteld waarop de universiteiten de komende jaren in VSNU-verband een aantal gezamenlijke stappen willen zetten. Met deze strategische samenwerking op onderstaande thema's beogen de universiteiten hun maatschappelijke impact en internationale toppositie verder te versterken. Deze strategische thema's zijn allen ondergebracht bij een stuurgroep en staan beschreven in hoofdstuk 1. Het betreft:

- Visieontwikkeling op het stelsel
- Gezamenlijke internationale branding en positionering bewerkstelligen
- Samen de digitalisering in het hoger onderwijs versnellen en kansen benutten
- Waarderen en belonen van wetenschappers
- Open Science bevorderen
- Meer gezamenlijk investeren en financiële ruimte creëren

Leeswijzer

Dit meerjarenplan bestaat uit vier hoofdstukken. In het eerste hoofdstuk worden de strategische thema's voor de komende jaren beschreven. In de volgende drie hoofdstukken zijn de overige activiteiten van de VSNU voor de komende jaren per stuurgroep geclusterd. Samen beschrijven de vier hoofdstukken de agenda van de VSNU voor de komende twee jaar.

Het VSNU-bureau onderscheidt in haar werk verschillende type activiteiten:

1. Projecten
2. Taken, dossiers en actualiteiten

Projecten hebben in principe een begin en een einde. Er wordt in een bepaalde periode toegewerkt naar een concreet resultaat. Er is een projectorganisatie, met in ieder geval een projectleider. Er is ook altijd een bestuurlijk trekker die meedenkt met de projectleider over de voortgang van het project, die kan optreden als bestuurlijk gesprekspartner met derden over het project en die in de stuurgroep een toelichting kan geven op de stand van zaken. Alle zes strategische thema's staan eveneens in de vorm van een project opgenomen in dit meerjarenplan.

Taken, dossiers en actualiteiten zijn activiteiten die veel minder sterk een kop en een staart hebben. Het gaat bijvoorbeeld om het onderhouden van een netwerk rondom een bepaald thema, het bijhouden van beleidsontwikkelingen op bepaalde vlakken, het meedenken over wet- en regelgeving, het verlenen van diensten aan de leden, het verzamelen en ontsluiten van data, woordvoering over actualiteiten, etc. Ondanks dat deze taken en dossiers zich in beginsel niet goed lenen voor een projectmatige aanpak, sturen we als bureau ook hierbij zoveel mogelijk op concrete resultaten. We begroten dan ook de capaciteit die wordt besteed aan deze werkzaamheden en heroverwegen deze inzet ieder half jaar. Taken en dossiers hebben niet altijd een bestuurlijk trekker, maar vaak wel. Dit hangt samen met wat het dossier aan bestuurlijke betrokkenheid vergt – denk aan vertegenwoordiging in besturen, gesprekken met de minister of een bestuurlijke blik vanwege complexiteit of sensitiviteit van een onderwerp - en hoe intensief het onderwerp in een bepaalde periode op de agenda staat.

Zoals aangekondigd op de general assembly van 12 oktober, hebben we als bureau gemerkt dat er steeds meer dossiers en actualiteiten zijn waarop de VSNU wordt bevroegd. Het bureau besteedt dan ook een zeer substantieel deel van zijn tijd aan dit type activiteiten. In dit meerjarenplan hebben we binnen de categorie 'taken, dossiers en actualiteiten' een aantal dossiers aangemerkt die we met ondersteuning vanuit een van de leden willen gaan organiseren. De bedoeling is dat op deze onderwerpen een universitair medewerker een aantal uren te besteden krijgt om namens de sector het inhoudelijk aanspreekpunt te zijn voor derden, maar ook voor de VSNU. Het VSNU-bureau fungeert daarbij nog steeds als schakel naar de bestuurlijke tafels. Een bestaand voorbeeld hiervan zijn de inspanningen vanuit de universiteit Leiden voor de sectortafel Gebouwde omgeving van het Klimaat-akkoord. De directeur Vastgoedbedrijf van de universiteit Leiden neemt namens de universiteiten deel aan deze tafel en heeft onder meer een routekaart voorbereid met daarin de stappen die de universiteiten zetten naar een duurzaam gebouwde omgeving. Aan het begin van deze tweejarige planperiode zullen we deze manier van samenwerken op een beperkt aantal thema's verder uitwerken.

Meerjarenbegroting VSNU: in de bijlage is de meerjarenbegroting voor de VSNU opgenomen. Deze is op hoofdlijnen vastgesteld in de general assembly van 12 oktober. Het extra budget dat is aangevraagd, wordt met name ingezet voor het verder brengen van de strategische thema's. Het gaat om extra inzet op:

- Visieontwikkeling op het stelsel (zie 1.1.1)
- Internationale profilering en branding (zie 1.1.2)
- Naar een gezamenlijke communicatiestrategie (zie 2.1.5)
- Digitalisering in het hoger onderwijs versnellen en kansen benutten (zie 1.1.3)
- Open Science (zie 1.1.5)
- Meer gezamenlijk investeren (zie 1.1.6.1)

1 Langetermijnstrategie VSNU: strategische thema's

1.1.1 Visieontwikkeling op het stelsel (SSPG)

Het Nederlandse hoger onderwijs kenmerkt zich door een grote en evenwichtige kwaliteit. Volgens analyses door organisaties als de OESO of Times Higher behoort het Nederlandse universitaire stelsel tot de drie sterksten van de wereld, met de opvallende kenschetst dat alle universiteiten voorkomen in de top-200 van de wereld. Het handhaven van deze positie is een grote opgave, zeker gezien de toegenomen werkdruk, de dalende bekostiging per student, de stijgende wetenschappelijke competitie en de ambitie van de universiteiten om bij te dragen aan grote maatschappelijke vragen. De ontwikkelingen gaan bovendien razendsnel, bijvoorbeeld op het terrein van digitalisering en robotisering, terwijl tegelijkertijd een aantal buitenlandse universiteiten grote stappen naar de toekomst zetten.

Het doel van dit project is om als universiteiten in VSNU-verband een visie te ontwikkelen op de toekomst van het stelsel, gericht op behoud en versterking van de kwaliteit van onderwijs en wetenschap, de maatschappelijk bijdrage en de (internationale) positie van de universiteiten. Deze visie kan als basis dienen voor een langetermijnstrategie van de vereniging en voor de inzet van de sector voor de strategische agenda hoger onderwijs van OCW. De huidige minister is voornemens om eind 2019 een strategische agenda te publiceren met daarin enkele voorstellen voor de toekomst van het stelsel. Bovendien verschijnen in het voorjaar van 2019 enkele belangrijke adviezen en rapporten over stelselvraagstukken als internationalisering en bekostiging, waartoe de universiteiten en de VSNU zich zullen moeten verhouden.

Activiteiten

- Verzamelen en analyseren van bestaande lange termijn visies van de universiteiten (bijvoorbeeld in instellingsplannen/strategische plannen).
- Formuleren van gezamenlijke visie aan de hand van de analyse van deze plannen. Uitwerking van deze gezamenlijke visie in een strategische agenda voor de sector.
- Dit kan op verschillende manieren:
 - met of door gezaghebbende experts/wetenschappers
 - onder begeleiding van of door een consultant met verstand van de sector
- Actieve rol in de totstandkoming van de strategische agenda van OCW.
- Gesprekken met de VH over de doorontwikkeling van het stelsel, onder andere n.a.v. het sectorakkoord. Dit kan gaan om onderwerpen als intensievere samenwerking tussen hogescholen en universiteiten, een betere toegankelijkheid en doorstroom in het HO, een mogelijke derde cyclus in het hbo, het opleiden van leraren voor het VO en PO en het gezamenlijk reageren op ontwikkelingen in het VO.

Wanneer succesvol?

Dit project is een succes als de VSNU:

- een gezamenlijke visie heeft geformuleerd op enkele fundamentele stelselvraagstukken, op basis waarvan de vereniging de strategische agenda voor de komende jaren verder kan invullen en aanscherpen.
- effectief de strategische agenda van de minister heeft beïnvloed.

Borging integraliteit

Dit project beoogt strategische visievorming en wordt daarom geagendeerd in de SSPG. Tegelijkertijd raakt het project aan de portefeuilles van ook de SOOV en de SBF. In de keuze voor bestuurlijk trekkers kan daarmee rekening worden gehouden.

Projectorganisatie: SSPG | bestuurlijk trekkers: n.t.b. | ambtelijke netwerken: Hoofden Strategie/Academische Zaken | projectleider: Babs van den Bergh

1.1.2 Gezamenlijke internationale branding en positionering: implementatie van de internationaliseringsagenda (SSPG)

A. Het onderwijs en onderzoek, en ook de valorisatie aan onze universiteiten hebben een internationaal karakter. Voor de universiteiten is het cruciaal dat hier maatschappelijk draagvlak voor blijft bestaan en dat het internationale karakter wordt gefaciliteerd door onder meer wet- en regelgeving. De VSNU heeft daarom in 2018 samen met de VH een internationaliseringsagenda opgesteld. Hierin is uitgewerkt wat de universiteiten zelf doen en wat zij nodig hebben van de rijksoverheid om van internationalisering een succes te maken. De komende jaren staat in het teken van de uitvoering van deze agenda. Het leveren van input aan het nu lopende Interdepartementaal Beleidsonderzoek Internationalisering moet daar ook aan bijdragen.

B. De universiteiten willen zich beter gezamenlijk in het buitenland positioneren als onderdeel van de brede Nederland-branding. Dat vraagt om strategische samenwerking van de universiteiten. De bestuurlijke zetel die de VSNU heeft gekregen in het Internationale Strategie Overleg (ISO) van de Rijksoverheid moet de garantie bieden dat die aansluiting wordt gevonden en dat de instellingen beter in de gelegenheid worden gesteld om een zinvolle bijdrage te leveren (instellings- en landsbelang).

Dit alles gebeurt tegen de achtergrond van bredere mondiale ontwikkelingen: Brexit, groeiende R&I investeringen en opkomst van universiteiten in China en andere landen in Azië, de economische groei van Afrika. Wat betekent dit voor Europa? En in het bijzonder voor de internationale positie van Nederlandse universiteiten? Is onze voorlopersrol in Europa ook maatgevend voor onze bredere internationale positie?

Activiteiten

- Lobby gericht op veranderingen in wet- en regelgeving (o.a. sturingsinstrumenten) voor met name onderwijs aan internationale studenten;
- Samen met partners vormgeven van een nieuw *Make it in the Netherlands*-programma, te beginnen met focus op een specifieke sector (ICT);
- De acties die universiteiten zelf oppakken monitoren en uitdragen naar de buitenwereld, ten behoeve van groter draagvlak. We focussen daarbij op acties op het gebied van inclusiviteit / integratie, *international classroom* en docentprofessionalisering en zorgen op die gebieden ook voor kennisdeling / uitwisselen van *best practices*;
- Uitvoering geven aan de afspraken op het gebied van taalbeleid (o.a. jaarlijkse inventarisatie);
- Actieve deelname aan Landelijk Platform (studenten-) Huisvesting;
- Definiëren van een agenda voor strategische samenwerking;
- Ondersteuning van ISO-inbreng;

- Inventarisatie van activiteiten en verbanden in China (bestandsopname): wat doen we vanuit de instellingen? Kunnen/moeten we dat dan ook doen voor andere focuslanden? En waarom zou dat nuttig zijn? (2019)
- Ondersteuning van buitenlandse missies;
- Nadere afspraken met OCW over de continuering van het *Holland Scholarship Programme* (verlegging zwaartepunt naar uitgaande beurzen?).

Wanneer succesvol?

- Tijdige aanpassing van bevorderlijke wetgeving
- Actieplan MiitNL 2 met partners (voorjaar 2019)
- Zichtbaarheid van kennisdeling (seminars etc.), invulling van BKO (2019-2021)
- Jaarlijkse taalinventarisatie, publicatie / zichtbaarheid van besluitvorming op universiteiten (2019-2022)
- Draagvlak voor strategische samenwerking en zichtbaarheid voor de omgeving
- Goed informatienetwerk t.b.v. inbreng in ISO / convergentie van ISO (EZK en BZ) en Taskforce landenprioriteiten OCW
- Complete China-inventarisatie (najaar 2019)
- Eenduidige rol / taak voor Nuffic en RvO (eind 2019)

Borging integraliteit

Dit project is belegd bij de SSPG. Betrokkenheid van de SOOV is noodzakelijk op het onderdeel taalbeleid omdat dit de inhoud van de opleidingen betreft, betrokkenheid van de SBF is nodig waar het Studentenhuisvesting betreft.

Projectorganisatie: SSPG en SOOV (taalbeleid) | bestuurlijk trekkers

Internationaliseringsagenda algemeen: Kristel Baele en Han van Krieken, bestuurlijk trekkers taalbeleid: Martin Paul en Han van Krieken, bestuurlijk trekkers internationale profilering: Victor van der Chijs en Pieter Duisenberg | ambtelijke tafels: UPI, COO, overleg studentenhuisvesting | Projectleiders: opvolger Jurgen Rienks (implementatie), Myrte Berendse (taalbeleid), Reinout van Brakel (studentenhuisvesting) en Rianne Kouwenaar (branding en positionering)

1.1.3 Digitalisering in het hoger onderwijs versnellen en kansen benutten (SOOV)

De Vereniging van Universiteiten, Vereniging Hogescholen en SURF hebben in 2018 gezamenlijk een vierjarig versnellingsplan onderwijsinnovatie met ICT opgesteld. Binnen de eigen instelling én in samenwerking met andere universiteiten en hogescholen, biedt dit plan ruimte om substantiële stappen te zetten op het gebied van digitalisering in het onderwijs.

Dit biedt ook kansen op het gebied van leven lang leren, waar het wetenschappelijk onderwijs een verantwoordelijkheid in heeft. In de huidige arbeidsmarkt neemt de behoefte aan het actueel houden van kennis toe. Daarmee stijgt ook de vraag naar postacademische bij- en opscholing. Dit is geen eenvoudig vraagstuk: postacademisch onderwijs staat vaak los van diploma's en is flexibel, vraaggestuurd en veelal online.

Activiteiten

Het Versnellingsplan Onderwijsinnovatie met ICT zet in op het samenbrengen van initiatieven, kennis en ervaringen en het snel en concreet aan de slag gaan op kansrijke thema's voor het hoger onderwijs in Nederland. Het Versnellingsplan is opgedeeld in acht versnel-

lingszones waarbinnen 40 universiteiten en hogescholen samenwerken. Een aanvoerder van één van de instellingen geeft leiding aan een versnellingssteam met vertegenwoordigers van de deelnemende instellingen. De acht Versnellingszones gaan over thema's als de flexibilisering van het onderwijs, open online lesmateriaal en de ontwikkeling van docenten. De Stuurgroep Versnellingsplan, met bestuurders vanuit VSNU, VH, SURF, OCW, ISO en LSVb draagt de eindverantwoordelijkheid.

De VSNU zal de komende jaren intensief inzetten op de programmalijnen en daarnaast specifiek de mogelijkheden van digitalisering voor leven lang leren, unbundling en afstandsonderwijs verder verkennen.

Activiteiten

- In 2019 ontwikkelen de universiteiten een eigen lange termijn visie op de betekenis van digitalisering op leven lang leren, unbundling en afstandsonderwijs binnen het WO;
- Afhankelijk van de gekozen koers wordt een gezamenlijke lobby voor betere randvoorwaarden daarvoor gevoerd, een verkenning van de scholingsvraag uitgevoerd of toegewerkt naar de ontwikkeling van landelijk erkende certificaten. Deze activiteiten sluiten nauw aan op de Versnellingszone flexibilisering uit het Versnellingsplan.
- Monitoring van het experiment flexstuderen (onderzoek in opdracht van OCW).

Wanneer succesvol?

Het project is een succes wanneer instellingen, gegidst door de plannen van aanpak van elke Versnellingszone, sneller, beter en intensiever gebruik kunnen maken van de mogelijkheden van ICT in het onderwijs.

Projectorganisatie: SOOV | Stuurgroep Versnellingsplan: Arthur Mol en Hester Bijl | ambtelijke tafel: COO | projectleider: Josephine Verstappen (0,8 fte – per 1/3/19)

1.1.4 Waarderen en belonen van wetenschappers (SOOV)

De Nederlandse universiteiten willen relevant wetenschappelijk onderzoek van zeer hoge kwaliteit blijven uitvoeren, uitstekend academisch onderwijs verzorgen en impact genereren met de ontwikkelde kennis. De huidige manier van waarderen en belonen binnen universiteiten sluit onvoldoende aan bij deze drie kerntaken van de universiteiten. Wetenschappers worden geprikkeld tot een grote individuele onderzoeksoutput, een groot aantal citaties, publicaties in high-impact journals en het binnenhalen van externe onderzoeksfinanciering. Dat willen we veranderen. De nadruk zou moeten komen te liggen op verschillende prestatiegebieden (onderwijs, onderzoek, impact en leidinggeven), en bij onderzoeksprestaties zou de focus van kwantiteit naar kwaliteit moeten verschuiven, en naar bijdragen aan open science, open access en team science. Deze transitie vergt zeker enkele jaren.

Activiteiten

- Verzamelen en delen van best practices
- Opstellen van een position paper
- Meenemen in herziening UFO in 2019 en waar nodig in aanpassingen van de CAO
- Ontwikkelen van een toolkit

Wanneer succesvol?

Dit project is een succes als de VSNU bijdraagt aan deze transitie waarbij de waardering en beloning van wetenschappers binnen de universiteiten breder en gebalanceerd wordt gedefinieerd en toegepast.

Borging integraliteit

Dit strategisch project raakt de drie kerntaken van de universiteit en de werkgeversrol en raakt daarmee SOOV en SBF. Het project ligt primair in de SOOV; zaken die te maken hebben met CAO en UFO komen in de SBF aan bod.

Projectorganisatie: SOOV | bestuurlijk trekkers: Rianne Letschert en Frank Baaijens | ambtelijke tafels: AOV, HRNU, COO, KTO netwerk en Hoofden Strategie | projectleider: Jaco van der Veen

1.1.5 Open Science en Open Access (SOOV)

Onderzoek dat met publieke middelen is gefinancierd, moet ten goede komen aan de gehele samenleving; dat is de inzet van dit project. Voor de wetenschap leidt open science bovendien tot een transparanter, beter controleerbaar en mogelijk sneller, efficiënter en duurzamer onderzoeksproces. De VSNU zal zich samen met de partners van het Nationaal Platform Open Science (NPOS) inzetten voor het bevorderen van open science (OS) en open access publiceren (OA). Deze transitie loopt tot (ver) na 2020; de verschillende ambities kennen verschillende looptijden en snelheden. OA beschouwen we hierbij als onderdeel van OS: in 2019 bezien we of en hoe OA/OS verder kan worden ingebed in de staande organisatie van de VSNU.

Activiteiten

- Integreren van open science en open access activiteiten met een in de tijd oplopend zwaartepunt op Open Science en aflopend zwaartepunt op Open Access;
- Bepaling van positie van de universiteiten ten opzichte van deze transitie en in de afstemming tussen de lokale, nationale en Europese ontwikkelingen.
- Opstellen van 'plateau planning' waarin inzichtelijk wordt in welke stappen de instellingen, onder welke voorwaarden, tot de gewenste transitie komen. Hierbij speelt zeker mee wat er op deze verschillende niveaus nodig is wat betreft infrastructuur en peopleware (experts zoals datastewards). Onderdeel van deze plateau planning zal ook de Roadmap voor het optimaal geschikt maken voor hergebruik van onderzoeksdata, zijn, waaraan binnen het NPOS gewerkt wordt.
- Samen met de NPOS partners bijdragen aan de 5 NPOS actiepijlers, waarbij de VSNU in de lead blijft wat betreft (de onderhandelingen met de uitgevers in het kader van) Open Access.
- NB Een traject dat hieraan kan bijdragen, maar geen direct onderdeel vormt van dit project is 1.1.4, Waarderen en belonen van wetenschappers.

Wanneer succesvol?

De inzet van de VSNU is succesvol als er de komende jaren door de universiteiten en de andere NPOS partners zichtbare stappen gezet worden in de transitie naar meer open beschikbare wetenschappelijke data en publicaties. Dit betekent dat het percentage Open Access publicaties de komende jaren blijft stijgen. Voor Open Science betekent het dat er een gezamenlijk beeld komt over het einddoel en de manier waarop we dat doel lokaal,

nationaal en Europees in verschillende fasen kunnen bereiken.

Borging integraliteit

OS en OA raken onderzoek, strategie en financiën. Op dit moment wordt OS besproken in de SOOV en OA in de SSPG. Er zal worden bezien of deze aanpak logisch blijft aangezien beide onderdelen ambtelijk en bestuurlijk meer worden geïntegreerd.

Projectorganisatie: SSPG (OA), SOOV (OS), SBF (financiering en infrastructuur) | bestuurlijk trekkers OA: Koen Becking, Anton Pijpers en Tim van der Hagen | bestuurlijk trekker OS: Thom Palstra | bestuurlijk trekkers financiering en infrastructuur: n.t.b | lid stuurgroep NPOS: Pieter Duisenberg | landelijk coördinator OS: Karel Luyben | ambtelijke tafels: onderzoeksbeleid AOV, UKB-netwerken, netwerk monitoren OA, netwerk LCRDM en CFA | projectleiders: nog te werven projectleider (0,8 fte), opvolger van Kim Huijpen (OS) en Wilma van Wezenbeek (OA)

1.1.6 Meer gezamenlijk investeren en financiële ruimte creëren (SBF)

De komende jaren zet de VSNU in op het creëren van meer financiële ruimte, onder meer via gezamenlijke investeringen, het aanboren van nieuwe financieringsbronnen en een robuuste bekostigingssystematiek met een ruimer budget. Dat doen we via de onderstaande projecten:

1.1.6.1 Meer gezamenlijk investeren

Universiteiten willen vanuit hun investeringsprogramma's meer gezamenlijke investeringen plegen. Doel is om door afstemming van investeringsagenda's in gebouwen, faciliteiten en technologieplatforms de publieke middelen efficiënter in te zetten en om investeringen te realiseren die individuele universiteiten niet voor elkaar kunnen krijgen, zoals dure onderzoeksfaciliteiten (gestimuleerd door de Nationale Wetenschapsagenda) of ICT voor onderwijsvernieuwing. De VSNU laat onderzoek verrichten naar welke thema's daarvoor het meest kansrijk zijn en hoe de ingezette beweging van samenwerking vergroot kan worden.

Activiteiten

Begin Q1 wordt samen met de experts binnen de universiteiten een studie naar de kansrijkheid binnen verschillende investeringscategorieën opgestart. Bespreking van de resultaten en verdere besluitvorming over de concretisering van de gezamenlijke inzet van de universiteiten wordt gepland rond de zomer van 2019. Er wordt onderscheid gemaakt tussen opties die op de korte of langere termijn kunnen worden opgepakt, dan wel effect sorteren. Met het APG (algemene pensioengroep) wordt verder verkend of zij hun investeringen willen verleggen naar de universiteiten, zoals in incubators, (internationale) studentenhuisvesting, verduurzaming van campussen en onderzoeksfaciliteiten.

Wanneer succesvol?

Het project is een succes wanneer de universiteiten in 2019 een concretere invulling geven aan een agenda voor gezamenlijke investeringen op kortere of langere termijn, zodat ook aan de buitenwereld wordt getoond dat de universiteiten hun middelen optimaal inzetten.

Borging integraliteit

Het project raakt aan het domein onderzoek (onderzoekinfrastructuur) en onderwijs (versnellingsplan onderwijsinnovatie met ICT).

Projectorganisatie: SBF | bestuurlijk trekkers: Marjolein Jansen, Jan de Jeu, Jan Lintsen, Annetje Ottow en Martijn Ridderbos | ambtelijke tafels: CFA, HOI en AOV | projectleider: Jaco van der Veen i.s.m. 0,2 fte extra capaciteit

1.1.6.2 Meer inkomsten van derden genereren voor de universiteiten

Universiteiten willen nieuwe en private inkomstenbronnen verder aanboren zoals door crowd sourcing, filantropie en bedrijven. De maatschappij vraagt om goed onderzoek en onderwijs en is vaak ook bereid om daar direct voor te betalen. Het gaat om het actiever verbinden van de maatschappelijke vraag aan het aanbod dat universiteiten kunnen doen.

In vergelijking met een aantal andere landen liggen er voor Nederlandse universiteiten nog groei mogelijkheden voor inkomsten uit filantropie. Ook streven universiteiten naar een duurzame relatie met hun alumni.

Activiteiten

- Onderzoek naar kansrijke aanpakken om de mogelijkheden op het gebied van filantropie beter te benutten;
- Verkenning van (nieuwe) mogelijkheden voor het (intensiever) aanboren van externe financieringsbronnen door bijeenkomsten met experts uit onder andere de universiteiten zelf;
- Advies aan de stuurgroep over de mogelijkheden, belemmeringen en per cluster de toedeling van rollen (individuele universiteiten of gezamenlijk in VSNU-verband). Daarbij kijken naar een realistisch tijdpad en prioritering.

Wanneer succesvol?

Als er in 2019-2020 een agenda ligt van kansrijke mogelijkheden die de universiteiten individueel dan wel gezamenlijk gaan oppakken en die moeten resulteren in een verhoging van de inkomsten van derden op langere termijn.

Borging integraliteit

Combinatie van bestuurlijk trekkers uit SBF en SSPG.

Projectorganisatie: SBF | bestuurlijk trekkers: n.t.b. | ambtelijke tafels: CFA, alumnetwerken, fiscalistenoverleg | projectleider: Lieke Staal

1.1.6.3 Naar een robuuste financiering van de universiteiten

In april 2019 presenteert de Commissie Van Rijn haar bevindingen, in navolging van het bestuigsonderzoek CHEPS. Op basis van dat advies zal de minister keuzes maken die mogelijk al per begrotingsjaar 2020 of 2021 ingaan. Regeerakkoord Rutte III: 'In deze kabinetsperiode wordt de bestuigssystematiek voor het HO herzien, met daarbij specifieke aandacht voor technische opleidingen.' En: 'De financiering van het onderzoek aan universiteiten wordt sterker gekoppeld aan onderzoeksinspanningen, wetenschappelijke kwaliteit en maatschappelijke impact. Daarbij moet voldoende ruimte zijn en blijven voor vrij onderzoek. Speciale aandacht gaat uit naar technische wetenschappen en onderzoeks-

groepen die te maken hebben met hoge kosten. NWO geeft prioriteit aan fundamenteel onderzoek in het kader van de Nationale Wetenschapsagenda en de Topsectoren, met de nieuwe focus. De vrije competitie blijft in stand.'

De commissie zal de volgende thema's uitwerken:

- De knelpunten in de bekostiging van het bèta- en technisch onderwijs en de verwevenheid tussen onderwijs en onderzoek;
- De toegankelijkheid en gelijke kansen in het hoger onderwijs;
- Financiële prikkels in de onderwijsbekostiging ten aanzien van studentenaantallen;
- De verdeling van de onderzoeksbekostiging van universiteiten in relatie tot matching, onderzoeksinspanningen, wetenschappelijke kwaliteit en impact, evenals de verdeling van de middelen voor praktijkgericht onderzoek van hogescholen.

De Commissie Van Rijn zal het veld, studentenbonden, onderzoekers en belanghebbenden raadplegen over de effectiviteit van de voorgestelde maatregelen. Het is van belang dat individuele instellingen de commissie inzicht verschaffen, naast het verhaal van de VSNU namens de sector.

Activiteiten

- Kernpunten uit de Knelpuntenanalyse onder de aandacht (blijven) brengen bij de commissie en andere stakeholders;
- Analyseren en etaleren van relevante ontwikkelingen voor omvang en verdeling van de rijksbijdragen;
- Weerleggen van betogen van derden, die een onjuist beeld geven van ontwikkelingen in de werkdruk en de spanning tussen taken en middelen.

Wanneer succesvol?

- Als nieuwe bezuinigingen worden gemitigeerd/voorkomen;
- Als de werkdruk en de spanning tussen taken en middelen afnemen;
- Als middelen en autonomie gehandhaafd/verbeterd worden;
- Als onnodige fluctuaties in taken en middelen worden voorkomen (stabiliteit) en de voorspelbaarheid van toekomstige rijksbijdragen toeneemt;
- Als de verhouding tussen eerste en tweede geldstroom verbetert en de verbeterde samenstelling van de baten de aanstelling van meer vast personeel mogelijk maakt;
- Erkenning dat het macrokader niet voldoet en dat er voor een herverdeling naar bèta-techniek een financiële impuls nodig is.

Projectorganisatie: SBF | bestuurlijk trekkers: vacature Jo van Ham, Jan de Jeu, Jan Lintsen en Martijn Ridderbos | ambtelijke tafel: CFA | projectleider: Han van Yperen

2 Stuurgroep Strategie, Public Affairs & Governance

2.1 Projecten SSPG

2.1.1 Sectorakkoord en kwaliteitsafspraken

De universiteiten krijgen de komende jaren de beschikking over studievoorschotmiddelen, die zij gericht inzetten voor onderwijskwaliteit. De voorwaarden zijn vastgelegd in het sectorakkoord en de AMvB Kwaliteitsbekostiging. De NVAO zal monitoren en toetsen. Hoewel de invulling van de afspraken is belegd bij de instellingen, zal er landelijk aandacht blijven voor de besteding van de middelen. Studentenbonden, Tweede Kamer en Algemene Rekenkamer zullen kritisch blijven volgen of de middelen goed worden besteed.

Activiteiten

- Uitwisseling van kennis en ervaringen met kwaliteitsafspraken, waaronder de rol van de NVAO, de kwaliteit van de dialoog met de panels en de successen;
- Invulling geven aan sectorafspraken, waaronder loket voor medezeggenschap, sector dashboard en uniforme rapportages in de jaarverslagen;
- Organiseren van een evaluatiemoment van het sectorakkoord als geheel, zodat daarmee een moment wordt gecreëerd om met de minister het gesprek te voeren over de voortgang op de in het akkoord afgesproken wederzijdse inspanningen;
- Organiseren van het onderwijsfestival in 2020 waarbij de successen van de kwaliteitsafspraken zichtbaar gemaakt zullen worden.

Wanneer succesvol?

- Universiteiten en medezeggenschap blijven positief over kwaliteitsafspraken;
- Toetsing door NVAO verloopt soepel, waarbij belasting voor instellingen beperkt blijft;
- Onderlinge kennisuitwisseling wordt door universiteiten positief gewaardeerd;
- Resultaten van kwaliteitsafspraken zijn transparant.

Borging integraliteit

Het gesprek in VSNU-verband over het sectorakkoord en de kwaliteitsafspraken vraagt bij uitstek om een integrale benadering. Het voorstel is om dit project in principe onder te brengen bij de SSPG, vanwege het strategische en overkoepelende karakter. Deelonderwerpen kunnen vanzelfsprekend indien nodig en gewenst terugkomen op de agenda van de andere stuurgroepen. In de projectorganisatie wordt een integrale blik gerealiseerd via de bestuurlijk trekkers en de betrokken ambtelijke tafels.

Projectorganisatie: SSPG | bestuurlijk trekkers: Jan Mengelers en Wilma de Koning | ambtelijke tafels: ambtelijk netwerk coördinatoren kwaliteitsafspraken (bestuurlijk overleg OCW en NVAO), COO (onderwijsfestival) en CFA (verslaggeving) | Projectleider: Reinout van Brakel

2.1.2 Meer transparantie via een sectoroverzicht

In het sectorakkoord is afgesproken dat de VSNU een sectorbreed overzicht gaat ontwikkelen, waarin indicatoren over de drie kerntaken van universiteiten zijn opgenomen. Op deze wijze bepalen we zelf waarover we ons verantwoorden. Een centraal deel met gezamenlijke indicatoren kan daarbij worden aangevuld met een decentraal deel, waarin

instellingen zelf keuzes maken voor indicatoren. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling om streefcijfers of financiële prikkels te koppelen aan deze indicatoren.

Een belangrijk nevendoeel is dat de brede groep partijen die data verzamelt en publiceert over het hoger onderwijs, nauwer gaat samenwerken en beter afstemt. Het gaat dan om partijen als DUO, OCW, Inspectie, NVAO, CDHO, Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek, Studiekeuze123 en Studielink.

Activiteiten

- Bouwen van het sectoroverzicht op basis van in 2018 gehouden datalabs en inventarisatie van bestaande datasets
- En intussen: moderniseren WOPI, opnieuw aanbesteden NAE, Integreren promovendi-enquête en Medezeggenschapsmonitor, Vernieuwing Hodex (Hovi) en doorontwikkelingen RIO (ism met OCW)

Wanneer succesvol?

- Publiek en Tweede kamer beseffen dat de sector op heel veel doelen wordt beoordeeld en afgerekend – de variëteit en diversiteit aan indicatoren is daarvan een afgeleide;
- Minder openlijk getwist over (interpretatie van) cijfers;
- De bereidheid van de instellingen om zich te verantwoorden is groot;
- Informatie over het stelsel is actueel, accuraat, toegankelijk en bruikbaar voor een brede groep stakeholders;
- Er is nauwere samenwerking en afstemming met OCW, CBS, Inspectie, NVAO, CDHO en de instellingen over gebruik van data voor beleid en verantwoording;
- Afspraken in sectorakkoord zijn nagekomen.

Borging integraliteit

Het sectordashboard raakt aan de 'portefeuille' van alle drie de stuurgroepen binnen de VSNU. De besluitvorming rondom dit project wordt voorbereid in de SSPG. Een integrale benadering wordt gerealiseerd via agendering in verschillende ambtelijke netwerken en door deelaspecten van het project te agenderen in SBF of SOOV.

Projectorganisatie: SSPG en SBF | bestuurlijk trekkers: n.t.b. | ambtelijke tafels: hoofden strategie/academische zaken, Institutional Research coördinatoren | programmaleider: Reinout van Brakel

2.1.3 Hernieuwde code goed bestuur

In 2018 heeft de VSNU een Commissie Code Goed Bestuur aangesteld, die de opdracht heeft gekregen de gehele code grondig te vernieuwen. De commissie bestaat uit: bestuurlijk trekkers, leden van raden van toezicht, een student uit de medezeggenschap, twee (jonge) wetenschappers en een extern adviseur. Voorzitter van de commissie is Jaap van Manen. De nieuw te ontwikkelen code moet rekenschap geven van actuele ontwikkelingen in de universitaire sector en nieuwe inzichten op het gebied van governance.

Activiteiten

- Bijeenkomsten van de commissie waarin zij komt tot teksten voor de nieuwe code, geformuleerd in algemene principes en uitwerkingen;

- Regelmatige, gerichte consultatie van stakeholders, in het bijzonder de CvB's en Raden van Toezicht. Daarnaast ook medezeggenschap en leden van het LJO;
- Eventueel een open consultatie;
- Voorstel en begeleiding besluitvorming over inrichting monitoring en evaluatie van gebruik van de code;
- Begeleiding van het besluitvormingsproces;
- Publicatie (incl. vertaling) van de vastgestelde code.

Wanneer succesvol?

- Dit project is succesvol wanneer er in 2019 een hernieuwde code is, die past bij de huidige praktijk van bestuur en governance van universiteiten, gedragen wordt door de colleges van bestuur en raden van toezicht, en die het bestuurlijk samenspel vergemakkelijkt en verbetert.

Projectorganisatie: SSPG | bestuurlijk trekkers: Carel Stolker, Rens Buchwaldt en Rianne Letschert | projectleider: Marte Simons

2.1.4 Naar een gezamenlijke communicatiestrategie

Het bestuur van de VSNU heeft de ambitie uitgesproken om meer dan nu in te zetten op gezamenlijke communicatie om de positie van universiteiten en de sector als geheel te versterken. Het VSNU-bureau heeft in 2018 de communicatie-instrumenten tegen het licht gehouden. Uit dit onderzoek volgden aanbevelingen ten aanzien van de positionering en communicatiestrategie van de VSNU die deze ambitie ondersteunen:

- Investeer in een gezamenlijke lange termijnagenda met strategische onderwerpen voor de sector, met oog voor toekomst en samenleving;
- Wees als vereniging minder defensief en meer verbindend en initiatiefrijk;
- Laat nog meer zien hoe je als universiteiten van waarde bent voor de samenleving;
- Laat de gezamenlijkheid als sector nog meer zien rondom issues als internationalisering en financiering.

Activiteiten

De communicatie-instrumenten van de VSNU worden ontwikkeld en verbeterd via:

Overtuigende en gedeelde beelden

Zowel de VSNU als de individuele universiteiten dragen structureel hetzelfde gezamenlijke en gedragen beeld uit, via de volgende instrumenten:

- Een gezamenlijk basisverhaal over de sector en verhaallijnen/issuescommunicatie. Te ontwikkelen door het VSNU-bureau in samenwerking met de directeuren communicatie & marketing (DCM).
- Het actief uitventen van 'Bewijs uit de praktijk': door communicatie structureel te laden met voorbeelden uit de praktijk.
- Gezamenlijke communicatie rond OAJ versterken.
- De VSNU-site meer 'universiteit' te laten uitstralen en als VSNU nieuws vanuit de universiteiten te brengen.
- Facts en verbeelde facts optimaal verwerken in de VSNU-communicatie (de facts & figures die de VSNU publiceert worden zeer gewaardeerd door onze stakeholders)
- Actieve communicatie over de strategische agenda van de vereniging.

- Het benutten van de Universiteit van Nederland als publieksplatform/uithangbord voor de universiteiten, met een brede programmering van activiteiten i.s.m. verschillende media (tv, radio, online, gedrukte pers, etc.), gericht op het kennis laten maken van het bredere publiek bij wetenschappelijke inzichten vanuit de universiteiten.

Spot-on public affairs

- Werkbezoeken voor beleidsmedewerkers OCW, Kamerleden en relevante TK-ondersteuning om via gesprek met wetenschappers inzicht en begrip te krijgen.
- Sessies voorafgaand aan AO's: Kamerleden krijgen ontbijt/pizzasessies bij VSNU-bureau aangeboden om vlak voor een AO te worden geïnformeerd en in gesprek te gaan met wetenschappers.
- 'Jong-sessies': sessies om wetenschap op een uitnodigende en programmatische wijze onder de aandacht te brengen bij ambtenaren. Te starten met sessies voor bestaande bijeenkomsten van Jong-Nieuwspoot en Jong-OCW.
- VSNU-Nieuwsbrief: de huidige nieuwsbrief 'Headlines' aanpassen en breed verspreiden onder stakeholders en alle Kamerleden.

Wanneer succesvol?

Dit project is een succes als de VSNU zijn impact op het departement en de politiek vergroot.

Projectorganisatie: SSPG | bestuurlijk trekker: Daniel Wigboldus en Pieter Duisenberg
| ambtelijke netwerken DCM en hoofden Strategie | projectleider: Patricia Heerekop

2.2 Taken, dossiers en actualiteiten SSPG

2.2.1 Lobbyen voor een Europese agenda die onze ambities ondersteunt

Voortdurende lobby op de randvoorwaarden is van groot belang zodat Nederland / de universiteiten optimale aansluiting kunnen vinden bij de Europese onderzoeks- en onderwijsprogramma's. De Europese agenda kan ook worden ingezet voor het stimuleren van ontwikkelingen in het Nederlandse beleid (denk aan diversiteitsbeleid / genderbalans).

Voor de universiteiten is internationale zichtbaarheid en financiering van groot belang voor de kwaliteit van onderwijs en onderzoek. Nieuwe ontwikkelingen, zoals het voorstel voor Europese Universiteiten, moeten ook goed kansen bieden voor aansluiting door Nederlandse universiteiten. Verbetering van de onderwijskwaliteit in Europa heeft ook uitstraling naar de ontwikkelingen in Nederland, bijvoorbeeld door minder druk op onze voorzieningen. Kunnen we andere Europese landen helpen hun (kwaliteits)systeem op orde te krijgen? Ook hier ligt dan een faciliterende rol voor de VSNU richting de instellingen.

Activiteiten

- Lobby op programma's / beleidsontwikkeling; waar mogelijk met de andere kenniskoepels via Neth-ER;
- Beleidsontwikkeling om gebruik van Erasmus meer inclusief te maken;
- Versterken Europese universitaire netwerken met NL deelname;
- Ondersteuning van onderwijskwaliteitsagenda in Europa;
- Nadruk op de noodzaak van een stevige pijler voor excellent onderzoek in de Europese onderzoeks- en innovatie-agenda;

- Aandacht voor de gevolgen van de Brexit voor onderwijs en onderzoek;
- Aandacht voor de Europese verkiezingen: een sterk Europees Parlement steunt ook de Europese kennisagenda.

Wanneer succesvol?

- Beleid van NL instellingen gericht op inclusie is vastgelegd in Erasmus (2020);
- Handhaving van NL aandeel in Horizon na 2020 (lobby 2019-2020);
- Nederlandse deelname aan Europese universiteiten tot stand gekomen met extra financiering door OCW (2019);
- Zichtbaarheid van NL bijdrage aan peer-learning in Europa (2019-2021);
- Nadere afspraken met UUK over de periode post-Brexit.

Projectorganisatie: SSPG | bestuurlijk trekkers: n.t.b. | ambtelijke tafel: UPI en LO-overleg | projectleider: opvolger Jurgen Rienks

2.2.2 Overige taken en dossiers rondom internationalisering

Voor onderstaande dossiers / taken treedt het VSNU-bureau op als (bestuurlijk) aanspreekpunt, met bijbehorende expertise, en capaciteit. Hiermee wordt kennisuitwisseling gefaciliteerd, landelijk (of Europees) beleid beïnvloed en bestuurlijke besluitvorming inhoudelijk voorbereid.

- Advisering over wet- en regelgeving m.b.t. internationalisering;
- Internationaal aantrekkelijk werkgeverschap (bijv. 30%-regeling);
- EUA-lidmaatschap - Voorbereiding Council, General Assembly, SG-meeting, Research Policy Working Group, Expert Group Open Science;
- Neth-ER-lidmaatschap - Voorbereiding van Bestuur en strategiegroep;
- Nuffic – bestuurlijk overleg;
- Mobstacles / Rode Loper – Voorbereiding VSNU-positie en vergaderdeelname;
- Blijvende aandacht voor internationale ontwikkelingen en de impact op universiteiten.

2.2.3 Academisch leiderschap – gezamenlijke leergang ontwikkelen

In 2018 is besloten om een programma voor academisch leiderschap te starten, gefaciliteerd door de VSNU. Het biedt universiteiten de mogelijkheid om eigen talent te ontwikkelen en bij opvolgingsvraagstukken te werven uit een pool van talent uit eigen geledingen. De specifieke eisen aan leiderschap in een academische omgeving (wetgeving, cultuur) worden onderbelicht in bestaande programma's.

Activiteiten

- Verder faciliteren van het proces tot ontwikkeling van de Leergang door organiseren van vergaderingen en verslaglegging daarvan.
- Organiseren van bestuurlijke afstemming in SSPG.

Wanneer succesvol?

- Bij aanvang academisch jaar in 2019 is het eerste cohort van de Leergang Academisch Leiderschap gestart.
- De Leergang Academisch Leiderschap wordt door alle universiteiten gesteund en gebruikt.

Borging integraliteit

Dit project is belegd bij de SSPG omdat het van strategische betekenis voor de sector en raakvlakken heeft met governance-vraagstukken (zoals 'goed bestuur' en leiderschap). Er is vanzelfsprekend ook een belangrijke link met de portefeuille HR. Om betrokkenheid vanuit die kant te realiseren wordt over dit project ook gesproken in het landelijk netwerk van directeuren HR (HRNU) van de universiteiten.

Organisatie: SSPG | bestuurlijk trekkers: Becking, Wigboldus, Pijpers | ambtelijke tafel: HRNU | projectleider: Marijk van der Wende | aanspreekpunt VSNU-bureau: Bregje Mollee

2.2.4 Communicatie & Public Affairs door de VSNU

Hieronder volgt een overzicht van activiteiten en instrumenten die tot het reguliere pakket behoren van Communicatie & Public Affairs (CPA) van de VSNU. Deze inspanningen vanuit CPA hebben als doel:

- De leden te informeren over en te betrekken bij de agenda van de VSNU;
- Een gezamenlijk geluid te laten horen over onderwerpen die spelen in de politiek, media en sector, waarbij we zowel reactief als proactief agenderen;
- De toegevoegde waarde van de universiteiten op structurele wijze onder de aandacht te brengen bij de politiek;
- De politiek voorzien van informatie over de sector in aansprekende en toepasbare vormen ten behoeve van de belangenbehartiging en transparantie over de sector;
- De universitaire sector te presenteren in het kennisveld en in de samenleving.

Impact door een sterk collectief gezicht & geluid

- Monitoring Eerste / Tweede Kamer en media
- Pers- en nieuwsberichten
- Woordvoering: proactief en reactief
- Gesprekken Kamerleden en stakeholders
- Hoofdboodschappen
- PA-Update: wekelijkse update over politiek en media
- Headlines: maandelijkse nieuwsbrief
- VSNU-Cafés
- Jaarlijks twitterfestival Opening Academisch Jaar
- VSNU-Lenteborrel en VSNU-verenigingsmiddag
- VSNU-Jaaroverzicht
- Website
- Kanalen: Twitter, LinkedIn, YouTube
- Concrete producten als banieren, give aways, mappen etc.

Meer slagkracht door samenwerking met landelijke partners

- Parlement & Wetenschap
- Projecten/activiteiten met landelijke (media-, en kennis-)partners, bijv. gezamenlijke evenementen, jaarlijkse ISO meet & greet
- Sponsoring evenementen/acties/deelname netwerken

On the job

- Advies op projecten zoals Digitale Samenleving, Open Access tot hoe om te gaan met verzoeken als Athena's Angels
- Instrumenten als video's, E-zines, publicaties, projectwebsites

Wanneer succesvol?

De instrumenten worden jaarlijks getoetst op hun gebruik en effectiviteit. Daarnaast wordt continu gemonitord en gevraagd naar effectieve interventies. Dit zorgt voor continue aanpassing van het CPA-instrumentarium.

2.2.5 Ondernemerschapsonderwijs

In het najaar van 2017 ondertekende de VSNU de intentieverklaring 'Ruimte voor de ondernemende student – universiteiten ondersteunen en stimuleren studenten-ondernemerschap'. Ondernemerschap (en ondernemendheid) is voor alle universiteiten belangrijk. Zij geven hier elk op eigen wijze vorm aan (denk aan Centres for entrepreneurship, ondernemerschapsminors, faciliteiten voor startups etc.). Maar het aanbod is vaak gefragmenteerd en niet genoeg zichtbaar voor de samenleving. Mirjam van Praag is bestuurlijk trekker voor dit dossier.

Activiteiten

- Initiëren van het netwerk Ondernemerschap met sleutelspelers inzake ondernemerschap van alle universiteiten (najaar 2018). Faciliteren eerste kennisdeling van het netwerk (januari 2019). Hieruit kan, als die behoefte er is, een eigenstandig actief netwerk Ondernemerschap voortvloeien.
- Zichtbaar maken wat universiteiten doen op het gebied van ondernemerschap (bijvoorbeeld middels een online publicatie).

3 Stuurgroep Onderwijs, Onderzoek & Valorisatie

3.1 Projecten SOOV

3.1.1 Impact

De universiteiten staan midden in de maatschappij. Impact of kennisbenutting zijn onderdeel van de dagelijkse werkzaamheden op een universiteit. De universiteiten brengen een heldere en gezamenlijke boodschap naar buiten over impact en leggen verantwoording hierover af die past bij de instelling en binnen de brede definitie van impact. Belangrijke rol in de ontwikkeling van de positie van impact bij de universiteiten spelen de Knowledge Transfer Offices (KTO's) waar onder andere academische startups en ondernemerschap ondersteuning krijgen.

Activiteiten

- Impactfestival (voorjaar 2020).
- Verder professionaliseren en versterken van de KTO offices, o.a. d.m.v. uitwerken missie/visie, werkplan KTO en 2 x jaarlijks externe masterclass serie.
- Activiteiten die hieraan bijdragen maar geen direct onderdeel vormen van dit project zijn Waarderen en belonen van wetenschappers, Sectoroverzicht en Ondernemerschapsonderwijs.

Wanneer succesvol?

Dit project is een succes als: de KTO's verder professionaliseren, als impact een grotere rol krijgt binnen het waarderen en belonen van universitair medewerkers en als we aan de buitenwereld kunnen laten zien dat we onze derde wettelijke kerntaak als volwassen taak serieus nemen en dit ook aantonen. Onder andere via het Impactfestival, ondernemerschapsonderwijs en het sectoroverzicht.

Projectorganisatie: SOOV | bestuurlijk trekkers: Emile Aarts, Arthur Mol en Nick Bos
| ambtelijke tafels: KTO netwerk, AOV | projectleiders: Wouter Feldberg en Lieke Staal

3.1.2 Digitale Samenleving

De Nederlandse universiteiten kunnen als geen ander een essentiële bijdrage leveren aan ontwikkeling van de mensgerichte informatietechnologie. Eind 2017 is het onderzoeksprogramma Digitale Samenleving aan de minister van OCW aangeboden. Meer dan 60 wetenschappers van alle universiteiten en verschillende disciplines werken aan het gemeenschappelijke einddoel. Ze zullen de bestaande rijkdom aan onderzoek op dit terrein meer dan nu bundelen en toespitsen op een helder gezamenlijk profiel. Samen met andere kennisorganisaties, het bedrijfsleven en de overheid, in het verlengde van de Nationale Wetenschapsagenda, investeren ze zo in vernieuwend onderzoek. Wetenschappers van de Digitale Samenleving hebben actief bijgedragen bij de totstandkoming van de drie belangrijkste digitaliseringsagenda's van het Rijk en dragen zo bij aan de impact van de universiteiten in de samenleving.

Activiteiten

- Beleidsmatige en secretariële ondersteuning van de programmacoördinatoren, betrokken hoogleraren en bestuurlijke trekkers
- Coördinatie PhD+ programma en organiseren bijeenkomsten
- Organisatie Digital Society Conference 2019 & 2020
- Communicatie en PR, waaronder onderhouden van website www.thedigitalsociety.info en de ontwikkeling van MOOCS
- Faciliteren netwerkvorming en lobby
- Evaluatie overdracht programma

Wanneer succesvol?

Dit project is een succes als VSNU bijdraagt aan de verankering van een innovatief onderzoeksprogramma waarin wetenschappers van alle universiteiten en disciplines gezamenlijk maatschappelijke vraagstukken rondom digitalisering aanpakken.

Succesindicatoren zijn:

- Meer inter- en multidisciplinaire onderzoeksprojecten;
- Meer co-publicaties tussen betrokken wetenschappers van verschillende disciplines en universiteiten;
- Actieve bijdrage aan agenda van strategische partners en aan politieke en publieke debat rondom digitalisering.

Projectorganisatie: SOOV | bestuurlijk trekkers: Emile Aarts en Arthur Mol |

Programmacoördinatoren: Inald Lagendijk (TUD), Maarten de Rijke (UvA) en Sally Wyatt (UM) | ambtelijke tafel: AOV | projectleider: Jascha van Hoorn

3.1.3 Herziening SEP

Een lange traditie van systematische evaluaties van wetenschappelijke kwaliteit en relevantie dragen bij aan de goede positie van het Nederlandse onderzoek. Het Standard Evaluation Protocol (SEP) beschrijft de methode en doelstellingen van de evaluatie van onderzoek aan Nederlandse universiteiten en NWO- en KNAW-onderzoeksinstituten. Het huidige SEP is geldig van 2015 tot en met 2021 en is opgesteld door de VSNU, NWO en KNAW. In 2019 adviseert de Commissie Standard Evaluation Protocol onderzoeksevaluaties de besturen van VSNU, KNAW en NWO over de kwaliteit en doeltreffendheid van het SEP 2015 – 2021. Vervolgens doet de commissie begin 2020 een voorstel voor het SEP per 2021 – 2027. Het VSNU-bureau ondersteunt met collega's van de andere onderzoeksorganisaties deze commissie.

Activiteiten

- Symposium om draagvlak te toetsen voor voorgenomen veranderingen in het nieuwe SEP
- Verschillende rondetafelgesprekken om draagvlak te toetsen voor voorgenomen veranderingen in het nieuwe SEP

Wanneer succesvol?

De inzet van de VSNU is succesvol als er begin 2020 een nieuw SEP protocol is dat voldoet aan de huidige wensen en behoeftes van wetenschap en maatschappij.

Projectorganisatie: SOOV | Commissie Standard Evaluation Protocol onderzoeksevaluaties adviseert besturen KNAW, NWO en VSNU | bestuurlijk trekker VSNU en voorzitter commissie: Thom Palstra | ondersteuning commissie door SEP werkgroep (o.a. KNAW, NWO en VSNU), ambtelijke tafels: AOV en LOKO | projectleider: Kim Huijpen

3.1.4 Promotietraject

In media en politiek is de afgelopen tijd de aandacht voor de inbedding van buitenpromovendi, promotietrajecten en de kwaliteit van proefschriften toegenomen. In 2018 heeft de SOOV daarom besloten om een werkgroep te vormen die een 'gezonde praktijk document' met betrekking tot het voortraject en proces van promotietrajecten van (buiten)promovendi opstelt. De werkgroep staat onder regie van een commissie van een selecte groep SOOV leden. Bovendien heeft de minister aan de Eerste Kamer toegezegd dat er in de zomer van 2019 een 'eerste indrukken-gesprek' plaatsvindt over de uitbreiding van het ius promovendi. Dit zal worden voorbereid door het maken van een inventarisatie over de toepassing van de handreiking.

Activiteiten

- Rondetafelgesprekken (met partijen als Promovendi Netwerk Nederland)
- Evaluatie ius promovendi
- Opleveren gezonde praktijk document (2019)

Wanneer succesvol?

De inzet van de VSNU is succesvol als er in 2019 door de universiteiten landelijk afspraken worden gemaakt over de inbedding en registratie van (buiten)promovendi. Deze afspraken moeten bijdragen aan het wegnemen van de zorgen in de politiek over het promotiestelsel.

Borging integraliteit

Dit project is belegd bij de SOOV. Betrokkenheid van de SBF is gewenst vanwege het werkgeverschap van de universiteiten aan een groot deel van de promovendi.

Projectorganisatie: Landelijke werkgroep promotietrajecten | bestuurlijk trekker VSNU: n.t.b. | ambtelijke tafels: AOV, HRNU en IR-coördinatoren | projectleider: Kim Huijpen / Elke van Cassel

3.1.5 Meer universitair opgeleide leraren opleiden

Het lerarentekort is een van de meest urgente maatschappelijke problemen terwijl goed onderwijs voor kinderen een van de belangrijkste taken in de samenleving is. Met het Actieplan Leraren 2018-2022 stellen de universiteiten, zowel individueel als collectief, het opleiden van meer academische leraren centraal, en werken ze aan structurele oplossingen om de universitaire lerarenopleidingen beter te positioneren en te organiseren richting de toekomst. Primair vanuit hun maatschappelijke verantwoordelijkheid om voldoende en goede leraren op te leiden, maar ook om het niveau van het primair en secundair onderwijs op hoog niveau te handhaven en tevens de toekomstige instroom van studenten vanuit het voortgezet onderwijs veilig te stellen.

Activiteiten

In de periode 2018-2020 ontwikkelen VSNU en de Interuniversitaire Commissie Lerarenopleidingen (ICL):

- Een uniform toelatingsbeleid dat de toegankelijkheid van universitaire lerarenopleidingen sterk vergroot
- Een landelijk regiepunt voor intake-assessments als studenten niet direct toelaatbaar zijn
- Een flexibel en maatwerkgericht opleidingsaanbod voor het wegwerken van deficiënties
- Gezamenlijke kaders voor het versterken en uitbreiden van partnerschappen tussen scholen en ulo's bij het samen opleiden en professionaliseren van leraren, waarmee werkplekleren een grotere nadruk in de lerarenopleiding krijgt
- Profielen die het mogelijk maken om lerarenopleidingen positiever en uitdagender te presenteren in mastervoorlichting
- Nieuwe universitaire opleidingsroutes en masterspecialisaties voor het primair onderwijs (in goed overleg met de hogescholen)

Zwaartepunt van het actieplan ligt in de periode 2019-2020. Het projectleiderschap van de diverse werkpakketten is belegd bij de Interuniversitaire Commissie Lerarenopleidingen (ICL). Het programmamanagement berust bij de voorzitter van de ICL en de projectleider Leraren van de VSNU. Bij de realisatie van de actielijnen wordt actief de samenwerking gezocht met de PO-Raad, VO-raad, Vereniging Hogescholen en de Beroepsvereniging Academici Basisonderwijs (BAB). Het jaar 2019 geldt als een ontwikkeljaar waarin de basis voor veranderingen in de architectuur van de universitaire lerarenopleidingen voorbereid worden (bijvoorbeeld toelating, gezamenlijk onderwijsaanbod en verdere flexibilisering en modularisering). Eind 2020 zal het project worden afgebouwd en ondergebracht bij de ICL.

Wanneer succesvol?

De VSNU heeft de ambitie uitgesproken om in de periode 2018-2022 te komen tot een verdubbeling van de totale in- en uitstroom in zowel de universitaire lerarenopleiding voor tekortvakken in het voortgezet onderwijs als in de academische lerarenopleidingen voor primair onderwijs.

Projectorganisatie: SOOV | bestuurlijke werkgroep Leraren: Han van Krieken, Elmer Sterken, Vinod Subramaniam, Pieter Duisenberg en voorzitter ICL (Jan van Tartwijk) | uitvoering actieplan is belegd bij de ICL | ambtelijke tafels: COO en ambtelijk overleg Leraren | projectleider: Tycho Wassenaar | projectmedewerker: Rhea van der Dong

3.1.6 Toelating tot het wo: juiste studenten op de juiste plek krijgen

Alle studenten die hiervoor de capaciteiten hebben, verdienen de kans om succesvol een universitaire studie te starten. Een goede aansluiting tussen po, vo en wo is hierbij cruciaal. Speerpunten zijn een goede studiekeuze, hoog studiesucces, lage uitval, transparante informatievoorziening, gelijke kansen en een goede (inhoudelijke) aansluiting tussen vwo en wo. Deze zijn ook verwoord in de recente kwaliteitsafspraken HO en het WO-sectorakkoord. Voor het waarborgen van effectieve en inclusieve toelatingsprocedures en de toegankelijkheid van de masterfase is in 2018 een kader voor toelating tot de master vastgesteld.

Activiteiten

Dit project bestaat uit twee delen: 1) toelating tot de bachelor en 2) toelating tot de master. Zowel rondom toelating tot bacheloropleidingen als tot masteropleidingen spelen

verschillende maatschappelijke en politieke discussies die van groot strategisch belang zijn voor de universiteiten. Het doel van de VSNU in dit project is om namens de universitaire sector actief mee te denken in deze discussies en het belang van de universiteiten te vertegenwoordigen.

Voor toelating tot de bachelor:

- Maatwerkdiploma – visieontwikkeling en deelname aan eventuele verkenning
- Numerus Fixus – beïnvloeding beleid uitwerking regeerakkoordmaatregel
- Decentrale selectie - monitoren onderzoek mogelijke effecten van (decentrale) selectie op toegankelijkheid van het HO en gesprek hierover met stakeholders
- Studiekeuzecheck
- BSA – monitoren onderzoek werking BSA
- Curriculum.nu – borgen van bestuurlijk en organisatorisch betrokkenheid van WO, nu en in de toekomst
- Examinering in het VO – visieontwikkeling
- Regionale VO-HO netwerken en wetenschapsknooppunten – netwerken helpen door betrokkenheid bij landelijke zichtbaarheid en kennisdeling en waar mogelijk benutten van bestaande netwerkinfrastructuren bij kansen voor verbinding en verbreding

Voor toelating tot de master:

- Implementatie van het kader toelating master
- Organiseren vervolg Learning Community (bijeenkomst in 2019)
- De taskforce onderzoekt welke vragen er nog leven - binnen universiteiten en bij stakeholders – ten aanzien van toelating en toegankelijkheid. De taskforce kijkt daarbij of deze door haarzelf zouden moeten worden onderzocht, of elders kunnen worden ondergebracht.
- Monitoren onderzoeken selectie en toegankelijkheid en schakelprogramma's

Wanneer succesvol?

- Als voor universiteiten helder is hoe zij in de toekomst hun toelatingsbeleid kunnen vormgeven.
- Als stakeholders het idee hebben dat de grote vraagstukken rondom toelating en selectie door universiteiten zijn geadresseerd. Dit blijkt onder andere uit de afgenomen politieke aandacht voor het onderwerp.

Projectorganisatie: SOOV | bestuurlijk trekker toelating bachelor: Henk Kummeling | Taskforce Toelating master: Rutger Engels en Han van Krieken | ambtelijke tafel: COO | projectleiders: n.t.b (toelating bachelor) en Myrte Berendse (toelating master)

3.1.7 Blijven werken aan een goede aansluiting op de arbeidsmarkt

De universiteiten en de minister van OCW ambiëren een transparant opleidingsaanbod dat goed aansluit op de arbeidsmarkt, vervolgopleidingen, de wetenschap en de maatschappij. Daarom zijn hierover afspraken gemaakt in het sectorakkoord. Afgesproken is dat de koepels de alumni enquêtes vanaf nu gebruiken voor een terugkerende analyse van de aansluiting op de arbeidsmarkt. Als er signalen zijn voor mogelijke problemen, komt de sector met een nadere sectorale analyse om deze uit te diepen, en – indien nodig - met een aanpak om tot oplossingen te komen.

Vanaf 2019 gaan de VSNU, Vereniging Hogescholen, ISO en LSVb en de minister van OCW tweejaarlijks in gesprek over de macrodoelmatigheid en de aansluiting op de arbeidsmarkt. Voorafgaande aan dit overleg was in 2018 een eenmalig bestuurlijk overleg. De basis voor dit overleg vormde een brede analyse waarin op basis van diverse bronnen (NAE, NSE, ROA, CBS, 1cHO, OESO) een beeld wordt gegeven van de employability van wo-afgestudeerden in de verschillende HOOP-gebieden.

Activiteiten

- Nader onderzoek naar het aspect (on)tevredenheid van studenten ten aanzien van de aansluiting op de arbeidsmarkt en de voorlichting over beroepsmogelijkheden (2019/20).
- In samenwerking met o.a. de VH, ISO, LSVb en OCW opstellen van aan een overzicht van de belangrijkste indicatoren voor de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt. Deze vormen de basis voor een bestuurlijk overleg met de minister, dat eens in de twee jaar plaatsvindt.
- Volgen van ontwikkelingen op gebied van techniekpact en landelijk platform talen en waar nodig bepalen van positie universiteiten
- Voor het informatiedeel: verkennen of samenwerking met CBS, OCW, VH kan leiden tot een beter overzicht van arbeidsmarktpositie alumni, bijvoorbeeld in de vorm van een vergelijkbaar dashboard als in mbo is ontwikkeld.

Wanneer succesvol?

- Overeenstemming tussen de relevante stakeholders over de informatie die gebruikt wordt voor monitoring van aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt;
- Betrokkenheid van deskundigen, experts en onderzoekers zodat kwaliteit van adviezen / monitoring geborgd is;
- Gezamenlijk beeld van de mogelijke acties indien aansluiting niet optimaal blijkt;
- Indien nodig wordt de relatie met sectorplannen gelegd.

Borging integraliteit

Dit project is belegd bij de SOOV maar raakt ook de SBF vanwege de NAE. Indien nodig kan dit project dan ook terugkomen op de agenda van de SBF.

Projectorganisatie: SOOV | bestuurlijk trekker: Hester Bijl | ambtelijke tafel: COO | projectleiders: Myrte Berendse en Reinout van Brakel (informatiedeel)

3.1.8 Instellingsaccreditatie

Nederland heeft met de instellingsaudit en de opleidingsaccreditatie een van de strengste beoordelingsstelsels ter wereld. De VSNU pleit al jaren voor de mogelijkheid tot instellingsaccreditatie. In het najaar van 2018 start OCW met de in het sectorakkoord afgesproken verkenning naar de mogelijkheden om de balans tussen kwaliteitsborging en lastendruk te verbeteren. Daarbij is afgesproken om ook expliciet te bekijken of instellingsaccreditatie een middel kan zijn. De verkenning moet resulteren in een rapport dat voor de zomer van 2019 aan de Tweede Kamer wordt toegestuurd.

Activiteiten

- Deelname aan de verkenning van OCW: participeren in ambtelijke werkgroep, monitoren van onderzoeken (naar kwaliteitscultuur instellingen en landenvergelijkend onderzoek)
- Samen met partners vormgeven van een voorstel inclusief randvoorwaarden voor het invoeren van instellingsaccreditatie

Wanneer succesvol?

Het project is succesvol als er in 2019 een voorstel ligt ten aanzien van instellingsaccreditatie met draagvlak bij betrokken stakeholders en de politiek.

Projectorganisatie: SOOV | bestuurlijk trekker: Vinod Subramaniam | ambtelijke tafel: COO | projectleider: Myrte Berendse

3.2 Taken, dossiers en actualiteiten SOOV

3.2.1 Kwaliteitszorg

Kwaliteitszorg van het onderwijs is voor de Nederlandse universiteiten en studenten van groot belang. De VSNU sluit aan bij het overleg van kwaliteitszorgmedewerkers (LOK) en neemt deel aan het stakeholdersoverleg van de NVAO om lopende zaken te bespreken.

Activiteiten

Aandachtspunt in 2019 zijn o.a. het nieuwe accreditiekader (de ervaringen met het vervallen van de gedifferentieerde oordelen en het toetsen op taalkeuze) en de verkenning betere balans kwaliteitsborging van onderwijs en ervaren regeldruk (zie ook het project instellingsaccreditatie).

3.2.2 Onderwijsonderzoek en -innovatie

Onderwerpen die spelen op gebied van onderwijsonderzoek en -innovatie zijn: het NRO innovatieplatform, Comeniusbeurzen & netwerk (sturen op keuze thema's), hoger onderwijs onderzoeksgelden. Henk Kummeling is als bestuurlijk trekker van dit dossier namens de VSNU lid van de programmacommissie Hoger Onderwijs van NRO.

3.2.3 Student Research Conference

De Student Research Conference is een jaarlijkse wetenschappelijke conferentie voor bachelorstudenten, georganiseerd door ScienceWorks. Na de evaluatie van de editie van 2019, uiterlijk december 2019, zal opnieuw besloten worden over het al dan niet voortzetten van de samenwerkingsovereenkomst. De activiteiten in dit dossier voor de komende tijd zijn de evaluatie van de SRC 2019 en de samenwerking ScienceWorks daarin en het voorbereiden van besluitvorming over het vervolg (continueren SRC of alternatief evenement). Rianne Letschert is bestuurlijk trekker voor dit dossier.

3.2.4 Wetenschappelijke infrastructuur

In toenemende mate is onderzoek afhankelijk van (grootschalige) wetenschappelijke infrastructuur. De kosten van infra nemen bijzonder snel toe en de middelen zijn beperkt. Afstemming en samenwerking zijn nodig om hier lokaal, nationaal en internationaal goed mee om te kunnen gaan. Een ambtelijke werkgroep start vanaf 2019 om de knelpunten en kansen in kaart te brengen.

3.2.5 Wetenschappelijke integriteit

Activiteiten ten aanzien van dit dossier zijn voor de komende tijd:

- Volgen implementatie nieuwe Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit;
- Samenstellen van materialen die helpen bij implementatie gedragscode (bijvoorbeeld infographics);
- Begeleiden van de oprichting van de stichting LOWI.
- Plaatsen casuïstiek wetenschappelijke integriteit op website VSNU.

3.2.6 Investerings in onderzoek en innovatie vanuit Regeerakkoord

Via het Regeerakkoord zijn er extra investeringen gedaan in onderzoek en innovatie. De VSNU is nauw betrokken bij deze wijze waarop deze investeringen worden ingezet. Voorbeelden hiervan zijn de NWA en de sectorplannen. Daarnaast maakt de VSNU zich als onderdeel van de Kenniscoalitie (ook richting een volgend kabinet) sterk voor aanvullende investeringen en een betere balans tussen eerste- en tweede geldstroom investeringen in onderzoek en innovatie. I.v.m. het naderende vertrek van Elmer Sterken is er een nieuwe bestuurlijk trekker nodig voor dit dossier.

3.2.7 Samenwerking NWO

Onderwerpen die in de samenwerking met NWO spelen zijn: aanvraagdruk, tarieven (NWA en daarbuiten), internationale lidmaatschappen en de evaluatie van de onderzoeksinstituten. I.v.m. het naderende vertrek van Elmer Sterken is er een nieuwe bestuurlijk trekker nodig voor dit dossier.

3.2.8 VNO Commissie Technologie en Innovatie

De commissie Technologie en Innovatie is een belangrijk platform voor de VSNU. De samenwerking met VNO binnen de Kenniscoalitie in het kader van de NWA, de Topsectoren en op het gebied van digitalisering is van betekenis. VSNU verzorgt de voorbereiding voor de bestuurlijk vertegenwoordiger binnen deze VNO-commissie. I.v.m. het vertrek van Jan Mengelers in de loop van 2019 is er een nieuwe bestuurlijk trekker nodig voor dit dossier.

3.3 Taken en dossiers die we willen beleggen bij de universiteiten

Voor onderstaande dossiers kan het VSNU-bureau als (bestuurlijk) aanspreekpunt fungeren, maar het heeft noch de expertise, noch de capaciteit om kennisuitwisseling te faciliteren, landelijk beleid te beïnvloeden en bestuurlijke besluitvorming inhoudelijk voor te bereiden.

De vraag is of de universiteiten daarvoor capaciteit (experts) beschikbaar kunnen stellen (bijv. 0.2 fte per thema, uit één universiteit). De VSNU biedt een aanspreekpunt en begeleidt eventueel benodigde bestuurlijke besluitvorming.

3.3.1 Dierproeven

Dierproeven zijn en blijven voorlopig nog een gevoelig thema in de Nederlandse wetenschap en maatschappij. Het is nodig om hier structureel aandacht aan te besteden. Activiteiten rondom dit dossier bestaan uit het bieden van transparantie over wat universiteiten op dit terrein doen, waarom de proeven belangrijk zijn, en hoe wordt gewerkt aan het terugdringen van dierproeven. Daarbij speelt de door de VSNU onderschreven Code Openheid Dierproeven

een wezenlijke rol. Het ministerie van LNV en EZ werkt aan de Transitie Proefdiervrije Innovatie (TPI). De VSNU steunt deze ontwikkelingen en zet zich actief in om het TPI verder te brengen. De SOOV wordt gevraagd Wouter Dhert (UU, decaan diergeneeskunde) als bestuurlijk trekker en VSNU vertegenwoordiger in TPI te vragen. Als het nodig is wordt het onderwerp geagendeerd in de SOOV. Ambtelijk aanspreekpunt: Merel Ritskes (RU) en Wim de Leeuw (UU).

3.3.2 Netwerk Kennissteden en City Deal Kennis Maken

Twaalf Nederlandse kennissteden hebben zich in 2011 verenigd in een netwerk van stadsbestuurders en universiteitsbestuurders met de koepelorganisaties VSNU en VH, onder de naam Netwerk Kennissteden Nederland. Het netwerk zet zich in om een extra stuwende kracht te zijn in het realiseren van een sterke Nederlandse kenniseconomie en wil daarin samen optrekken met de rijksoverheid. Onderwerpen op de agenda zijn onder andere campusontwikkeling, scienceparks, regionale samenwerking en impact. Het netwerk zet zich hiervoor onder meer in binnen de Agenda Stad en de daarin opgenomen 'City Deals'. De activiteiten in dit dossier betreffen het behartigen van de belangen van de universiteiten in de stuurgroep Netwerk Kennissteden en de stuurgroep City Deal Kennis Maken. In 2019 en 2020 zal de City Deal verder worden uitgewerkt. Koen Becking is bestuurlijk trekker van dit dossier. Tilburg University zal eerste aanspreekpunt zijn voor het Netwerk Kennissteden en de City Deal Kennis Maken. Ambtelijk aanspreekpunt Tilburg University: n.t.b.

4 Stuurgroep Bedrijfsvoering & Financiën

4.1 Projecten SBF

4.1.1 Werkdruk verminderen

De universiteiten worden anno 2018 aangesproken op de werkdruk onder (wetenschappelijk) medewerkers. Werkdruk wordt ervaren als probleem en als een gedeelde opgave voor de universiteiten. Eind 2017 heeft elke universiteit een werkdrukplan opgesteld om de werkdruk te beperken. Ook is in dit jaar de groep WOinActie opgericht die aandacht vraagt voor de problematiek van werkdruk in de sector.

Activiteiten

Het jaar 2018 is het jaar van de implementatie van de werkdrukplannen en in 2019 en 2020 staat uitwisseling van best practices centraal (gefaciliteerd door VSNU) en worden concrete resultaten opgeleverd (door de universiteiten). VSNU stimuleert de uitwisseling van kennis door in 2019 een bijeenkomst / conferentie te organiseren over dit thema.

Wanneer succesvol?

Een daadwerkelijke vermindering van de ervaren werkdruk komt tot uiting in de medewerkerstevredenheidsonderzoeken (1 x per jaar) en/of de Risico Inventarisatie en Evaluaties (1 x per periode van maximaal 5 jaar) die alle universiteiten uitvoeren. De best practices worden begin 2019 weergegeven in een factsheet, ontwikkeld door de VSNU. Het project is daarnaast succesvol als de universiteiten kennis blijven uitwisselen over werkdruk, als het beeld bestaat dat universiteiten werkdruk serieus nemen en adresseren en als de ervaren werkdruk daadwerkelijk daalt.

Projectorganisatie: SBF | bestuurlijk trekkers: Jan Lintsen en Nick Bos | ambtelijke tafel: HRNU | projectleider: n.t.b.

4.1.2 Optimaliseren condities voor publiek-private samenwerking

Universiteiten voeren hun publieke taken uit maar werken daarvoor steeds intensiever samen met het bedrijfsleven en andere maatschappelijke organisaties. Dat levert voordelen op maar ook risico's omdat de schijn van belangenverstremgeling en de daarmee gepaard gaande onafhankelijkheid al snel ter discussie staat. Onderzoek van de inspectie naar private activiteiten heeft laten zien dat universiteiten zich goed bewust zijn van de risico's en daar ook naar handelen maar dat ze daar zeer beperkt transparant in zijn. Onderzoek in opdracht van EZ leidde tot een tweetal moties waarin de regering wordt opgeroepen het toezicht op private activiteiten van onderwijsinstellingen aan te scherpen.

Met enige regelmaat zijn er incidenten die tot veel publieke aandacht en Kamervragen leiden. Met een document waarin staat welke activiteiten universiteiten ontplooiën, en welke risico's en beheersingsmaatregelen ze treffen, kan het vertrouwen vergroot worden.

Activiteiten

- Een multidisciplinaire werkgroep publiek/privaat beschrijft de activiteiten, risico's en beheersingsmaatregelen rondom publiek/privaat. Deze wordt aangevuld met een position paper.
- Position paper over rol en positie universiteiten wordt besproken met OCW, EZ en diverse stakeholders
- Universiteiten verbeteren indien nodig de informatie over publiek/privaat in hun verslaggeving

Wanneer succesvol?

- Extra verslaggevingseisen vanuit OCW worden voorkomen;
- Bij incidenten kunnen we verwijzen naar goede documentatie over beheersingsmaatregelen;
- Universiteiten leren van elkaar en bespreken dilemma's rond publiek/private samenwerking.

Projectorganisatie: SBF | bestuurlijk trekker: Mirjam Bult | ambtelijke tafels: CFA, KTO en LJO | projectleider: Reinout van Brakel

4.1.3 Meer inclusiviteit en diversiteit binnen de universiteit

Iedereen heeft recht op gelijke kansen en behandeling ongeacht sekse, etnische achtergrond, handicap of andere persoonskenmerken. Vanuit deze motivatie streven de universiteiten ernaar hun personeelsbestand representatief te laten zijn voor de samenstelling van de beroepsbevolking. Een divers medewerkersbestand maakt de organisatie krachtiger, innovatiever en creatiever. Bijvoorbeeld doordat de verschillen in mensen optimaal benut worden. Maar ook doordat alle talenten een kans krijgen en universiteiten ieders bijdrage aan de verdere ontwikkeling van de organisatie waarderen.

We zetten in op de volgende onderwerpen om meer inclusie tot stand te brengen:

- Vrouwelijke hoogleraren: Eind 2015 zijn streefcijfers vrouwelijke hoogleraren geformuleerd die moeten zijn behaald in 2020. Daarnaast zijn in 2017 / begin 2018 100 extra vrouwelijke hoogleraren benoemd in het Westerdijkjaar. Met publicatie van de WOPI cijfers van 2020 in 2021 wordt bekend of universiteiten de streefcijfers hebben gehaald.
- Participatiebanen: Universiteiten dienen een (groot) aantal participatiebanen te creëren. De VSNU monitort halfjaarlijks de voortgang van de universiteiten m.b.t. de participatiewet en quotumwet.
- Sociale veiligheid: Sinds de discussie #metoo is 'harassment' binnen de universitaire sector steeds meer onderwerp van gesprek. Universiteiten staan voor een veilige cultuur waar geen ruimte is voor intimidatie en/of *harassment*.

Activiteiten

- VSNU brengt in kaart op basis van de WOPI gegevens hoe de aantallen vrouwelijke hoogleraren in jaar 2017, 2018, 2019 en 2020 zich verhouden tot de streefcijfers.
- De VSNU monitort halfjaarlijks de voortgang van de universiteiten m.b.t. de participatiewet en quotumwet. De resultaten worden gedeeld met de HR-directeuren en bestuurders. Het in kaart brengen van de cijfers geeft een beeld van hoe de

resultaten zich verhouden tot het doel, en vergroot het gevoel van urgentie bij de universiteiten.

- De VSNU brengt best practices rondom de aanpak van 'harassment' in kaart, brengt een statement uit over dit onderwerp en stimuleert de uitwisseling over dit onderwerp in HRNU verband.

Wanneer succesvol?

- De universiteiten zijn on target daar waar het gaat om het aantal vrouwelijk hoogleraren.
- De universiteiten zijn on target daar waar het gaat om het realiseren van het aantal participatiebanen.
- De universiteiten wisselen best practices uit, ontwikkelen een statement en er is sprake van sociale veiligheid.

Projectorganisatie: SBF t.a.v. participatiebanen, SSPG t.a.v. vrouwelijke hoogleraren | bestuurlijk trekker t.a.v. vrouwelijke hoogleraren: Jan de Jeu | ambtelijke tafel: HRNU | projectleider: Bregje Mollee

4.1.4 Financiering en infrastructuur Open Science en Open Access

Dit project is direct gekoppeld aan het project Open Science en Open Access. De transitie naar Open Science zal aanzienlijke investeringen vergen, zowel lokaal, nationaal als internationaal, op het gebied van infrastructuur en ondersteuning door experts, zoals data stewards.

Activiteiten

- Financiële business case maken waarbij inzichtelijk wordt welke kosten er op de verschillende niveaus nodig zijn om de open science en open access transitie te kunnen realiseren.
- Afstemming tussen de universiteiten onderling, betrokken kennisinstellingen en ministerie over de manier van financiering.
- Afstemming en samenwerking tussen de universiteiten onderling om de transitie zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Hierbij kan worden gedacht aan gezamenlijke investeringen en / of landelijke infrastructuur en systemen.

Wanneer succesvol?

De inzet van de VSNU is succesvol als er:

- Helderheid komt over de kosten van de gewenste Open Science en Open Access transitie.
- Helderheid komt over en commitment voor de verdeling van de kosten op landelijk (en mogelijk internationaal) niveau.
- In onderlinge afstemming op een zo efficiënt mogelijke wijze een systeem wordt ingericht om de Open Science en Open Access transitie te realiseren.

Borging integraliteit

OS en OA raken onderzoek, strategie en financiën. OS wordt besproken in de SOOV, OA in de SSPG en de financiering en infrastructuur in de SBF. Er zal worden bezien of deze aanpak logisch blijft aangezien de verschillende onderdelen ambtelijk en bestuurlijk meer worden

geïntegreerd. Zie in dit kader ook het project Meer gezamenlijk investeren (SBF, 1.1.6) en het dossier Wetenschappelijke infrastructuur (SOOV, 3.2.5)

Projectorganisatie: SSPG (OA), SOOV (OS), SBF (financiering en infrastructuur) | bestuurlijk trekkers OA: Koen Becking, Anton Pijpers en Tim van der Hagen | bestuurlijk trekker OS: Thom Palstra | bestuurlijk trekkers financiering en infrastructuur: n.t.b | lid stuurgroep NPOS: Pieter Duisenberg | landelijk coördinator OS: Karel Luyben | ambtelijke tafels: onderzoeksbeleid AOV, UKB-netwerken, netwerk monitoren OA, netwerk LCRDM en CFA | projectleiders: opvolger van Kim Huijpen (OS) en Wilma van Wezenbeek (OA) (0,8 fte)

4.1.5 Studentenwelzijn

Het afgelopen jaar worden in media en politiek steeds vaker zorgen geuit over studentenwelzijn. In 2018 heeft de VSNU daarom samen met onder andere de VH, de studentenbonden ISO en LSVb, de Universiteit voor Humanistiek en het ministerie van OCW vijf gezamenlijke, brede, meerjarige ambities rondom studentenwelzijn opgesteld. Ambities zijn onder meer de continue aandacht voor bekwaamheid bij docenten, studentbegeleiders en examencommissies, een volledige en laagdrempelige informatievoorziening, en een intensivering van de financiële ondersteuning. Ook is opgenomen dat de bekendheid van het profileringsfonds moet worden vergroot. De gezamenlijke ambities benoemen wat er van instellingen en studenten wordt verwacht, maar niet over hoe dit wordt ingevuld. De universiteiten gaan zelf over de implementatie binnen de eigen instelling. Stichting Handicap en Studie is als uitvoeringsorganisatie door OCW aan het ambitieplan verbonden.

Activiteiten

- Kennisuitwisseling tussen instellingen stimuleren;
- Zichtbaar maken wat instellingen doen ten aanzien van de gezamenlijke ambities en etaleren van good practices (factsheet of infographic).

Wanneer succesvol?

- De kennisdeling voegt waarde toe en instellingen wisselen good practices uit;
- Het is zichtbaar wat instellingen doen ten aanzien van de gezamenlijke ambities voor studenten en betrokken stakeholders.

Borging integraliteit

Dit project is belegd bij de SBF maar raakt ook de SOOV / de portefeuille van de rectoren, vandaar dat er vanuit beide stuurgroepen een bestuurlijk trekker wordt benoemd.

Projectorganisatie: SBF | bestuurlijk trekkers: Vinod Subramaniam plus n.t.b trekker vanuit de SBF | ambtelijke tafel: COO | projectleider: n.t.b

4.2 Taken, dossiers en actualiteiten SBF

4.2.1 Informatieproducten

Hieronder vallen alle projecten en dossiers die gericht zijn op het ondersteunen van transparantie van de sector, en informatievoorziening aan een breed scala van (professionele) informatiegebruikers, zoals medewerkers van de universiteiten, Tweede

Kamerleden, politici, beleidsmedewerkers en journalisten. De taken zijn onder te verdelen in de volgende activiteiten:

- Definitieafspraken: het komen tot gemeenschappelijke set van data op basis van uniforme definities.
- Dataverzamelingen: het verzamelen en bewerken van data zodanig dat inzicht ontstaat in de ontwikkelingen binnen de sector.
- Informatieproducten: rapporten, factsheets, databestanden en visualisaties van data.
- Expertise en advies rond data: ondersteuning en hulp bij gebruik en interpretatie van data, primair voor onze leden.

Activiteiten

- Meten Open Access
- Beheer en ontwikkeling 1cijfer HO;
- Produceren Kengetallen Universitair Onderwijs;
- Produceren Kengetallen Universitair Onderzoek;
- Verzamelen Personeelsgegevens; WOPI, Hoogleraren niet in dienst, WOPI-UMC;
- Verzamelen Promotie en promovendigegevens;
- Financiële gegevens;
- Gegevensuitwisseling met Studiekeuze123.

4.2.2 Dataverzamelingen

De VSNU heeft diverse projecten geïnitieerd om data te verzamelen. Voorbeelden zijn de NSE, de NAE, de Medezeggenschapsmonitor en het meten van Open Access. Deze vragen om meerjarige inspanningen. Waar mogelijk proberen we de uitvoering van deze onderzoeken uit te besteden.

Activiteiten

- Nationale Alumni Enquête. De uitkomsten bieden inzicht in de aansluiting tussen de wo-masteropleiding en de arbeidsmarkt. Deze arbeidsmarktinformatie wordt steeds belangrijker. De resultaten uit de NAE worden in de toekomst ook gebruikt voor discussies over macrodoelmatigheid. De VSNU, de VH en de studentenbonden zijn van mening dat aanvullend onderzoek door de CDHO daarmee overbodig wordt.
- Promovendi-enquête. In 2019 wordt voor het eerst een gezamenlijk set vragen gebruikt voor een enquête onder promovendi, op initiatief van een werkgroep van beleidsmedewerkers. De data wordt door VSNU bewerkt en geschikt gemaakt voor gebruik door de instellingen.
- Nationale Studenten Enquête
- Medezeggenschapsmonitor

4.2.3 Verbeteren en vernieuwen van dataverzameling

De AVG heeft de discussie over dataverzamelingen in een stroomversnelling gebracht. De VSNU ziet aan de ene kant een toenemende behoefte aan data, en aan de andere kant steeds meer belemmeringen om data te verzamelen. We willen graag op een aantal dossiers toe naar vernieuwing van de datahuishouding, o.a. moderniseren van WOPI, 1cHO en KUOZ en systemen om data in een veilig(er) omgeving uit te wisselen, uiteraard AVG-proof.

Activiteiten

- Moderniseren WOPI

- Balans onderwijs / onderzoek – Op verzoek van OCW treden we in overleg met CBS en Rathenau over definities die gebruikt worden voor TWIN-rapportage.
- Masterrendement – In aanvulling op definities van bachelorrendement, wordt gewerkt aan indicator voor masterrendement.
- Selectie en Plaatsing - In samenwerking met Inspectie en instellingen wordt onderzocht hoe informatie over selectiemaatregelen in de masterfase kan worden gedefinieerd en geregistreerd.
- Promovendi – in overleg met CBS wordt gekeken of de jaarlijkse opvraag van gegevens over promovendi kan worden gestroomlijnd. CBS moet nieuwe definities gebruiken volgens internationale afspraken.

4.2.4 Expertise en advies rondom data

De VSNU krijgt dagelijks persvragen, waarin cijfers en data een grote rol spelen. Ook onderzoeksjournalisten van bijvoorbeeld Follow the Money of De Correspondent maken in toenemende mate gebruik van open data. Dat leidt tot complexere vragen, die om extra duiding bij de cijfers vragen. Vaak ook zijn extra informatie-opvragen nodig bij de instellingen. We verwachten dat deze rol van Expertise en advies rond data steeds belangrijker wordt.

Activiteiten

Vanuit VSNU-bureau participeren we in diverse overlegorganen, waarbij onze expertise op terrein van informatievoorziening, data en onderzoek wordt gevraagd. Enkele voorbeelden:

- Institutional Research Coördinatoren (IR)
- IR Onderwijs werkgroep
- Datawerkgroep/ Gebruikersraad Studiekeuze123
- Datawerkgroep Studielink
- Werkgroep NSE
- Klankbordgroep Informatiefunctie Rathenau
- Adviesraad NARCIS

Het streven is om deze functies zoveel mogelijk te laten vervullen door experts vanuit de instellingen, aangevuld met experts vanuit het bureau.

4.2.5 Sectorbrede contracten

Sectorbrede afspraken met overheden en derde partijen in opdracht van het VSNU bestuur, waarbij collectieve contracten meerwaarde hebben. Deze contracten kunnen betrekking hebben op meerdere domeinen: het beheer is belegd bij domein Accountability. Denk hierbij aan de Readerregeling, de Reprorechtregeling of het Energie Convenant (MJA3).

4.2.6 Cao Implementatie

In 2018 is een cao-akkoord gesloten. In dit akkoord is een aantal beleidsmaatregelen opgenomen waar universiteiten mee verder gaan zoals employability OBP, vitaliteitspact, studieafspraken en meer carrièreperspectieven en werkzekerheid voor jong WP.

Activiteiten

- Studieafspraken (o.a. UFO-evaluatie, ombudsman, loopbaanperspectieven postdocs)
- Beleidsafspraken (zoals hierboven genoemd)

4.2.7 Cao Modernisering

In 2019 treffen we voorbereidingen voor de cao-onderhandelingen. Doel is de cao te moderniseren. In het voorbereidingstraject halen we input op bij onder andere CUR, HRNU en SBF.

Activiteiten

- Inventariseren wensen achterban cao-modernisering
- Plannen onderhandelingsproces en bestuurlijk proces

4.2.8 Normalisering Ambtenarenstatus

Ambtenaren hebben op dit moment een andere rechtspositie dan 'gewone' werknemers. Binnen onze sector geldt dat de medewerkers van de drie bijzondere universiteiten (TiU, VU en RUN) 'gewone' werknemers zijn en dat de medewerkers van alle andere universiteiten ambtenaren zijn. Eind 2016 is de wet aangenomen in de Eerste Kamer. Invoering is voorzien voor 1 januari 2020. Dit betekent dat vanaf die datum ongeveer 40.000 van de universitaire medewerkers niet meer onder het ambtelijk arbeidsrecht vallen, maar onder het BW. Per ingangsdatum van de wet moet de aanstelling worden omgezet in een arbeidsovereenkomst en moeten alle bezwaar en beroepsprocedure bij de openbare universiteiten geheel herzien worden. Dit heeft voor de openbare universiteiten grote implicaties. Ook de cao moet op veel onderdelen worden aangepast.

Activiteiten

- Begeleiding invoering WNRA
- Cao WNRA-proof maken

4.2.9 UFO

Werkgevers- en werknemersorganisaties hebben in 2003 het systeem van Universitair Functieorden (UFO) vastgesteld. Op basis van UFO krijgt iedere werknemer aan een Nederlandse Universiteit of werkzaam bij een cao-volger die UFO toe past (UFO-volgers), een functieprofiel met een bijbehorend functieniveau. Het doel van het UFO-systeem is tweeledig: primair het voeren van een eenduidig landelijk functie-indelingssysteem, wat toe te passen is door de leidinggevende en de werknemer zelf. En vervolgens dient dit als basis voor het R&O- en loopbaangesprek. Het tweede doel is een kostenbesparing bij de instellingen omdat de leidinggevende en de werknemer zelf de UFO-indeling kunnen doen. Daardoor resteert weinig uitvoerend werk bij de HR-staf, wat uiteindelijk heeft geleid tot een forse reductie in HR-staf. Het UFO-systeem is twee keer geëvalueerd, in 2005 en in 2010. Hierbij stonden de thema's implementatie UFO (overgang project naar staande organisatie) en Kennisvalorisatie centraal. In 2019 volgt een derde evaluatie.

Activiteiten

- Evaluatie UFO (zie ook CAO Implementatie)
- Onderhoud UFO (overleg met Onderhoudsteam, overleg met Paritaire Begeleidingscommissie en UFO-Platform)

4.2.10 Arbo

De Arbowet geeft sinds 2007 werkgevers de mogelijkheid om in overleg met werknemers Arbomaatregelen op maat op te stellen. Deze maatregelen worden vastgelegd in een Arbocatalogus. De Arbocatalogus is een hulpmiddel voor zelfregulering, dat in de plaats komt

van een groot aantal door de overheid opgelegde Arbo-beleidsregels. Werkgevers en werknemers krijgen hiermee meer invloed op het handhavingsbeleid van de Inspectie SZW. De 7 Arbo deelcatalogi zijn opgesteld, goedgekeurd door de Inspectie SZW en op de VSNU-website gepubliceerd.

Activiteiten

- Overleg met paritaire Arbo begeleidingscommissie
- Afstemming met Inspectie SZW
- De deelcatalogi up to date houden
- Communicatie op de VSNU-site over de deelcatalogi

4.2.11 Rijksbijdrage

Vanuit deze basistaak draagt de VSNU bij aan het realiseren van een toereikende bekostiging van universiteiten, een verbeterde verhouding tussen taken en middelen, de versterking van de autonomie van universiteiten, stabiliteit en voorspelbaarheid van rijksbijdragen en preventie van ongegronde reallocaties van rijksbijdragen.

Activiteiten

- Inzet op meer accurate en tijdige referentieramingen en loon/prijsbijstellingen OCW.
- Lobby voor:
 - verhoging in plaats van herverdeling van bekostiging;
 - meetellen van schakelprogramma's voor bekostiging;
 - versterking van het vertrouwen van maatschappij en politiek in kwaliteit, doelmatigheid en efficiency van wetenschappelijk onderwijs, onderzoek en valorisatie;
 - kostendekkende bekostiging lerarenopleiding;
 - een toekomstbestendig huisvestings-, apparatuur- en vermogensbeleid.
- Beoordelen van en afstemming zoeken over voorstellen in onder meer Rijksbijdragebrieven, wetsvoorstellen, moties en de begroting OCW. Leveren van informatie / standpunten aan Kamerleden. Geven van technische toelichting aan journalisten.

4.2.12 Beeldvorming financiële positie universiteiten

De VSNU wil bijdragen aan een realistische en positieve beeldvorming over de financiële positie van universiteiten. Universiteiten worden voor een belangrijk deel gefinancierd met publieke middelen, waar universiteiten verantwoord mee moeten omgaan.

Tegelijkertijd komt vanuit de media of politiek met enige regelmaat het beeld naar voren dat universiteiten beschikken over riant vermogensposities en wordt gesuggereerd dat publieke middelen voor onderwijs en onderzoek onnodig worden opgepot. Sinds de universiteiten in 1995 hun vastgoed in eigendom hebben gekregen, kan de financiële positie van universiteiten niet los worden gezien van de staat van het universitaire vastgoed en de noodzakelijke (toekomstige) investeringen hierin.

Doel is om de beeldvorming over de financiële positie van universiteiten positief beïnvloeden op basis van feiten en voorbeelden, gericht op de doelgroepen politiek, overheid (OCW, Financiën en EZ), media, studenten, vakbonden, VNO-NCW.

Specifiek: geen nieuwe taakstellingen op overhead; een vermindering van administratieve lasten voor wetenschappers/universiteiten; bewustzijn bij stakeholders hierover vergroten.

Activiteiten

- Het jaarlijkse sectorbeeld financiële positie universiteiten opstellen en verspreiden, inclusief 14 factsheets met de duiding van individuele universiteiten;
- Financiële informatie beschikbaar stellen voor het sectoroverzicht en de website, met speciale aandacht voor de periode van Prinsjesdag t/m begrotingsbehandeling OCW;
- Monitoren en reageren op financiële onderzoeken, zoals de jaarlijkse Financiële Staat van het Onderwijs van de Inspectie.

4.3 Taken en dossiers die we willen beleggen bij de universiteiten

Voor onderstaande dossiers kan het VSNU-bureau als (bestuurlijk) aanspreekpunt fungeren, maar het heeft noch de expertise, noch de capaciteit om kennisuitwisseling te faciliteren, landelijk beleid te beïnvloeden en bestuurlijke besluitvorming inhoudelijk voor te bereiden.

De vraag is of de universiteiten daarvoor capaciteit (experts) beschikbaar kunnen stellen (bijv. 0.2 fte per thema, uit één universiteit). De VSNU biedt een aanspreekpunt en begeleidt eventueel benodigde bestuurlijke besluitvorming.

4.3.1 Samen werken aan integrale veiligheid binnen universiteiten

In een gezamenlijke verklaring hebben de VSNU, VH en OCW uitgesproken dat ze de komende jaren blijvend aandacht zullen besteden aan integrale veiligheid binnen het hoger onderwijs. De precieze taakverdeling daarbij wordt eind 2018 verder uitgewerkt.

Activiteiten

Om de uitgangspunten van deze verklaring in praktijk te brengen spreken de Vereniging Hogescholen, de VSNU en het ministerie van OCW af dat:

- De Vereniging Hogescholen en VSNU beide veiligheid opnemen als portefeuille in hun bestuur;
- De Vereniging Hogescholen en VSNU gezamenlijk een Stuurgroep Integrale Veiligheid Hoger Onderwijs instellen om het integrale veiligheidsbeleid in de sector verder te ontwikkelen;
- Deze Stuurgroep vertegenwoordigt het hoger onderwijs in gesprekken met Rijksoverheid en ketenpartners en zal de samenwerking tussen hoger onderwijsinstellingen op dit gebied stimuleren;
- De infrastructuur ten behoeve van deze samenwerking wordt besproken met SURF, ten behoeve van de praktische organisatie;
- De ingangsdatum van deze afspraken is 1 januari 2019, zodat het lopende jaar van 2018 gebruikt kan worden om deze afspraken te formaliseren.

Wanneer succesvol?

- Infrastructuur en netwerk voor ondersteuning universiteiten blijft bestaan
- In geval van crises is de sector in staat snel en adequaat te reageren. De "regelreflex" blijft bedwongen.
- Partijen als de NCTV en betrokken ministeries hebben een aanspreekpunt

Inmiddels is er een projectplan gepresenteerd waarbij SURF de coördinatie van experts blijft doen. Deze constructie maakt optimaal gebruik van bestaande netwerk. Het VSNU-bureau faciliteert bestuurlijke afstemming in VSNU-verband.

Organisatie: SBF | bestuurlijk trekker: Marjolein Jansen | ambtelijke tafel: netwerk coördinatoren IV-HO | projectleider/ambtelijk aanspreekpunt: n.t.b.

4.3.2 Privacy en de Algemene Verordening Gegevensbescherming

Naar aanleiding van eerdere discussies in de SBF over de impact van de AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) op de instellingen, is voorgesteld om de Functionarissen Gegevensbescherming (FG's) binnen VSNU-verband bij elkaar te brengen. Omdat veel privacy-onderwerpen ook binnen SURF-verband worden besproken, o.a. binnen SCIPR, was er aanvankelijk aarzeling bij een aantal instellingen om een nieuw netwerk te starten.

Het FG-netwerk is nu twee keer bij elkaar geweest en het was al snel duidelijk dat er een aantal onderwerpen zijn die zich goed lenen voor uitwisseling in VSNU-verband. Het gaat dan o.a. om:

- AVG bij onderzoek en datamanagementplannen van onderzoekers
- Gebruik van persoonsgegevens bij onderzoek
- Gedragscode WI in relatie tot de zorgplichten van de instellingen
- Het niet tot stand kunnen brengen van diverse verwerkersovereenkomsten
- Voorstellen van het FG netwerk
- Zoeken van afstemming en communicatie met de AP
- Opleiding FG's

Inmiddels zijn er twee gesprekken gevoerd met de afdeling Stelseltoezicht van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP). Wij hebben AP voorgesteld om jaarlijks een overleg te voeren waarin de thema's voor het jaar erna worden vastgesteld (conform de afspraken die we met OCW en Inspectie hebben gemaakt in de Informatieafspraken).

Vanuit de FG's is een plan opgesteld om de ondersteuning landelijk uit te breiden, met het verzoek aan de universiteiten/de VSNU om 0,6 fte vrij te maken voor coördinatie en ondersteuning.

Organisatie: SBF | bestuurlijk trekker: Marjolein Jansen en Annetje Ottow | ambtelijke tafel: FG-netwerk | Ambtelijke ondersteuning: n.t.b. | Aanspreekpunt VSNU: Reinout van Brakel

4.3.3 Reader- en Repreregeling

De VSNU heeft in het verleden een aantal langlopende contracten afgesloten. Zolang deze contracten lopen, beperkt de ondersteuning zich veelal tot administratieve afhandeling van facturen, en de onderbouwing daarvan (verdeelsleutel). We hebben aan de Stichting PRO en Repru inmiddels gevraagd of zij de facturatie zelf willen verzorgen.

In 2019 moeten de voorbereidingen starten voor nieuwe contractronde Readerregeling. De VSNU zoekt daarbij ondersteuning vanuit de instellingen. Hetzelfde geldt voor de Repreregeling, waar we aanleiding zien om het contract uit 2007 te herzien.

Voorstel:

1. Voorstel is om twee experts / adviseurs vanuit de instellingen aan te wijzen die de nieuwe onderhandelingsronde voor de Readerregeling kunnen voorbereiden.

2. We hebben inmiddels een netwerk van coördinatoren opgebouwd om informatie mee te delen, dit netwerk kan als ambtelijke voorbereiding .
3. In samenwerking met SURF is een projectvoorstel in voorbereiding voor de ontwikkeling van ondersteunende tooling voor docenten – begin 2019 volgt daarvoor een projectplan met benodigde inzet van experts vanuit de instellingen.
4. Twee experts/ adviseurs voor onderhandelingen over de Reproregeling.

Organisatie: SBF | bestuurlijk trekkers: Tim van der Hagen en n.t.b. tweede bestuurlijk trekker | ambtelijke tafel: Coördinatoren Readerregeling | Ambtelijke ondersteuning: n.t.b. | Aanspreekpunt VSNU: Reinout van Brakel

4.3.4 Informatieketen

Vanuit de VSNU zijn we vertegenwoordigd in het overleg met OCW over de informatiehuishouding. Vanuit de instellingen is het LCSA-netwerk (landelijk overleg van de directeuren van de centrale studentenadministraties) daarvoor van groot belang – zoals ook gebleken bij halvering collegegelden.

Voorstel is om de hoofden ICT nauwer te betrekken bij de landelijke afstemming met de overheid. Verzoek om vanuit het ICT-netwerk ook iemand aan te wijzen die coördinatie en afstemming in relatie tot VSNU en overheid kan organiseren.

Organisatie: SBF | bestuurlijk trekker: Marjolein Jansen | ambtelijke tafel: voorstel is om Hoofden ICT hiervoor aan te wijzen | Ambtelijke ondersteuning: n.t.b. | Aanspreekpunt VSNU: Reinout van Brakel

4.3.5 Klimaatakkoord

In 2019 moet er een nieuwe routekaart voor het klimaatakkoord komen. De expertise daarvoor ontbreekt bij de VSNU.

Sectortafel gebouwde omgeving - Michel Leenders van de universiteit Leiden heeft de vorige versie gemaakt en aangeboden om de nieuwe versie te begeleiden, met inzet van een extern bureau. Verzoek aan de instellingen om hieraan bij te dragen, ook in de vorm van experts. Deze experts komen nu al periodiek bij elkaar in MJA3-verband (Meerjarenafpraak energie-efficiëntie).

Taakgroep arbeidsmarkt en scholing – Marjolein Jansen heeft eind 2018 deelgenomen aan de taakgroep Arbeidsmarkt en Scholing van het Klimaatakkoord. In 2019 krijgt de taakgroep een rol als regiegroep om de voortgang van de afspraken op dit thema te monitoren en op grond daarvan voorstellen te doen voor verbetering. De instellingen wordt gevraagd om dit ambtelijk te ondersteunen.

Organisatie: SBF | bestuurlijk trekker: Marjolein Jansen | ambtelijke tafel: MJA3-overleg | Aanspreekpunt universiteiten: Michel Leenders (Universiteit Leiden) | Aanspreekpunt VSNU: Reinout van Brakel